

4955

Учѣбникъ Кіпріотъ

учебникъ

учебникъ

1922

Г-графъ

059 v

u-52

Г. Г. Г. Г.

2010

119
8-8-4. ԼՍԻՆԵՅ (ՅՈՎ. Զ. ԱՄԻՐԵԱՆ)

ԱՆԿՈՒՏԻՆԵՐՈՒՆ

(202)

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ՏԱՐԵՅՈՅՅԸ

1922

Դ. Տ Ա Ր Ի

Ծափս հարեք ամենայն
հայազգիք, ցնծացեք... ման-
կիկն եւ ուրախ լերուք...
ՆՈՐ ՍԱՂՄՈՍ

Եկայք առ իս ամենայն
անկուսիք եւ կուսաւոր եւ
ես զուարեացուցից զձեզ:
ԱՆՎԱԻՆԵՐ ԱԻՆՏԱՐԱՆ

Յ. ԱՄԻՐԵԱՆ 1914ին

Անկուսիւրքիւնք մոլութեանց եւ մոլորութեանց սանձն է:
Յ. ԱՄԻՐԵԱՆ

059
2-52

1922

պատգ. Մ. ՏԷՐ-ՍԱՀԱԿԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ

25956-Ա.Զ.

ՓՈՒՆԱՆ ՅԱՌԱՋԱՐԱՆԻ

Նրեքսեկէս միլիոն սև գիր և քանի մը տասնեակ ձերմակ թուղթ, հրամեցէ՛ք, ճաշակեցէ՛ք, կարդացէ՛ք լափեցէ՛ք... բայց մարտելու պայմանաւ: Յառաջաբանը այսչափ միայն, հիմայ գանձ մեր նիւթին:

Ն Ի Ի Թ Ը ...

Նիւթը պարզ թէ բազադրեալ... համեաւ թէ մեծաշնորհ Վերտառութիւնով, նիւթը միշտ ալ կենսական կարեւորութիւն ունի ամէն սնունդ որոնք, կը պարծին Անով... ամէն ոք պէտք է զգայ անոր կարեւորութիւնը. տարրական պարզ գիտելիք մ'եղած է նիւթը Նիւթին համար նշանաբանը:

Ըլլայ յարգուած ու փնտռուած ականաւոր գրող մը թէ նորարոյս գրչակ մը, կը փորձէ ընտել նիւթ մը՝ իր գրչին համար, որպէս զի արժեցնէ զայն իր ընթերցողներուն, նպատակն է համբաւը. ան ակնկալութիւն մը ունի այդ համբաւէն. բարոյականին հետ չաղկապուած կ'ուզէ տեսնել իր ընտրած նիւթէն՝ նիւթական վարձատրութիւն մը, ու մենք ալ առանց չեղելու բնգուկան այս խկզբունքէն, անսայթաք հետեւողութեամբ իւրաքանչիւր տարեգլխի ծննդառութեան մը պէս պէտքը զգացած ենք հրատարակել ԱՆԿՈՒՑԻՆԵՐՈՒ այս ՏԱՐԵՑՈՅԸ, չէ թէ նիւթական վիճակ մը ապահովելու կամ մասամբ բարւոքելու ակնկալութիւնով. քաւթի ինձ այդչափ յաւակնուած ըլլալ գերազանց գրչի արտադրութիւն մը համարելու տարեցոյցիս պարունակութիւնը, որ եթէ գերազանց ըլլայ իսկ, մեզ Պոլսահայե-

(4872-56)

12065- H

րուս համար չէ կարելի խոշոր անկալութիւններ ունենալ երբ մենք շատեր օղին ու պիտան աւելի աժան դատած են — քանի մը քարէջի վճարումը առ ոչինչ համարելով — քան զուարճալի գիրք մը որ կ'արժէ միայն քսան դրչ. այսպիսի յոյս մը ունենալ Պօլսահայուն վրայ, կը նշանակէ արքայութիւն յուսալ Պուտտաէն կամ Պրահմանէն: Մեր անկալութիւնը շատ համեստ է, անշուշտ ունինք սակաւթիւ զուարթ գրականութեան ծարաւի ընթերցասէրներ կուտաւոր և կէս անկուտի հասարակութենէն, որոնց գրականէն քանի դրչ. հանել պիտի իտիպունք ձգելու համար... անկուտի մը ծակ դրպանք. ի հարկ է մեծ վարձք մը չպիտի ըլլայ Անկոնիներու Տարեցոյցը շարադրողին համար և ոչ ալ մեծ կորուստ մը՝ աժան կարապետ բայց քրքշալի տարեցոյց մը գնող ու կարգացողին համար: Մեր իրական վարձքը այն ատեն պիտի ըլլայ (եաղ կեդիս եօննա պիտիս) երբ կատարուի Ազգ. Տան հիմնարկէքը, որ ատեն հետեւողութեամբ Խորհրդային Հայ Հանրապետութեան՝ Հայրենի տունը կառուցանող մեր ճարտարապետները պիտի հաճին կրողը ճանկի մեղ գրողներու ապագան: ապահովել՝ մինչեւ ցման ոտնիկ մը յատկացնելով... — Աստուած տայ:

Յ. ԱՄԻՐԵՆՅ

ԱՆԿՈՒՏԻՒՆ ԱՂԹՔԸ

Ո՛վ նիւթդ անտուեր, որ փարսալանքով հեռու ես մեր դրպաններէն, թող սուրբ ըլլայ քու անունդ. ձեռամբարձ կը պաղատինք թող քու թագաւորութիւնդ մեր վրայ ալ գայ: Կարօտ ենք կարմիր ոսկիներուդ շղղիւն ձայնին՝ մեր դրպաններուն մէջ. և հարիւրնոց թղթադրամէ արցակներուդ դէզերու հիւրընկալութեանը՝ մեր ցեցօտ անտուկներուն մէջ: Թող քու կամքդ տիրապետէ ամէն ուրեք մեր ամէն քայլերուն մէջ, ինչպէս հանրային ղրօսարաններու նոյնպէս ալ հանրային տուներու և խաղարաններու մէջ: Տուր մեզի մեր ամէնօրեայ կիներ, խաղը և զինին: Դերձակին, կօշկակարին, խոհարարին և նպարավաճառին մեր ունեցած պարտքերը մեզի բաշխէ, ինչպէս որ մենք սիրով կը բաշխենք մեր հաւանական մեծ չափերը... հաղարաւոր ոսկիներ չունենալնուս համար: Մեր բացարձակ անկուտիութիւնով մեզի փորձութեան մի ենթարկեր. լեցուն ըրէ մեր դրպանները որ չխայտառակուինք ղրօսարանին մէջ՝ ձախաւեր շարժումով մը սեղան մը տապալած ատեննիս. այլ փրկէ զմեզ քու անսպառ դանձերովդ... փրկէ՝ նաև ոստիկանէ, բանտէ, դատէ ու դատարանէ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

ՅԱՂԱԴՄ ԱՆԿՈՒՏԻՈՒԹԵԱՆ

Միլիոնաւոր անկուտիներ որոնք ամէն օր կը ձախակեն առողապանքի ու ամէս կերպ գրկանքի դառնութիւնները այս ապերախտ հողի զանդուածին վրայ, միմիջարութիւնը պիտի ունենան վայելելով Անթառամ

տուտուտին... պտակը՝ հանդերձեալին: Աւելի դիւրին է Շիրքէթի 67 թիւ շողենաւին յիսնակ անցնել 9 թիւ ասեղի մը ծակէն քան կուտաւորի մը մուտքը... Անթառամ տուտուտի պտակադրութեան:

* * *

Եթէ անկուտի մը իր անկուտութեան պատճառով պէտք եղած հաճոյքը չըմբռնեն, միտմարական է սակայն որ ան իր առողջութիւնը վրայ չի տար եւ պէտք չունենար յաճախ հազուատին կոճակները թափթրիել՝ մասնագէտ վեներախտաբոյժ մեր հայ բժիշկներու դարմանատուններուն մէջ:

ՀԱՐՈՒՍՏԸ ՄԻՋՍԿՈՐԵԱՐԸ ԵՒ ԱՂԲՍՏԸ

Հարուստին համար շատ խօսք չունինք ընելիք եւ ոչ ալ բացարձակ աղքատին համար, այս երկու հակոտնեայ տարրերը բարոյական կապով մը յաւիտենապէս կապուած են: Մին բարերարն է եւ միւրը անոր երախտաւորը: Հարուստը կուտայ իր հայրենիքի տուրքը, հիւանդանոցին իր կամաւոր նուէրը, նաեւ թաղային աղքատախնամին, եւ տարուէ տարի ծնունդի նուէրը՝ աղքատին ձմեռն պէտքերուն համար, թաղային վարժարաններու մէջ աղքատին աղոյց թօշակագինը կը վճարէ հարուստը:

Արդ, աղքատին վիճակը եւ գլխու ցաւը աւելի նուազ է քան միջակորեար կոչուող դասակարգին: Այս վերջինը յաւիտենական տրտունջի բռն մըն է. ասոնցմէ պակաս չեն նմոյսներ որոնք յաճախ կը դեգերին թաղական խորհուրդներու դրասեղանին շուրջ: Թաղ. Խորհրդոյ մէկ անգամը կը հարցնէ.

— Ե՞ստ ըսէ, ի՞նչ է տէրաւը (հարկաւ առանց տէրի չի գար):

— Էֆէնտի՛, էսնաֆ մարդ մըն եմ, հազիւ ծարը ծարին կը բերեմ. ես ընտո՞ր երկու գաւկըներուս դպրոցի համար ամսական երեք ոսկի տամ, դուն ըսէ, ասոր ծարը՞. եւ կը ճամբուի՝ բան մը կ'ընենք, կամ պէտք է որ վճարես ըսելով: Ուրիշ անգամ նոյն դասակարգէն ուրիշ նմայշ մը՝ եկեղեցւոյ բանկալը. Տերտերը կը հարցնէ՝

— Ի՞նչ է ան օրհնա՞ծ:

— Ուրդ պաղնեմ Տէր Պապա, աղջիկս հիւանդ պառկած է, թուղթ մը գրէիք տէ աղքատախնամին էֆէնտիներուն տանէի քի հէմ տօքթօր մը խրկեն, հէմ ալ իհեքիսին փարա չառնեն:

— Բայց դուք աղքատ չէք մայրի՛կ, աղադ կ'աշխատի:

— Կ'աշխատի ամմա ծարը ծարին գոռար կը բերէ, ընտո՞ր հէմ բժիշկի ու հէմ ալ դեղի համար աւժուճով փարա տանք:

Միեւնոյն տեսարանը հիւանդանոցի եւ Հայ Կարմիր Խաչի դրասենեակներուն մէջ.

Արդեօք կարելի չէ՞ միջակորեար կոչուող այս դասակարգը լուծել: Կէսը հարուստներուն ու կէսն ալ աղքատներուն կարգը անցնելով:

Կ Ա Ղ Ա Ն Դ Ձ Է Ք

ԱՆԿՈՒՏԻՒՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐԸ... ՊՈԼ ՔԵՍԷՆ

Էջմիածնի ծերունազարդ Հայրապետին. — Խորհրդա-
յին Հայտոտանի գուրգուրանքը՝ Մայր Աթոռին :

Սաղիմայ գրագետ Պատրիարքին. — Աստին հետ փե-
տուր դրիչ մ'անպատճառ՝ սուրբ տեղեաց վրայ բա-
նաստեղծութիւն ընելու համար :

Ձաւեն Սրբ. Պատրիարքին. — Ռսկեզօծ գահ մը՝
Ազգ. Տան պատուոյ տեղը :

Փախանորդ Գալեմեքեան Սրբազանին. — Ճարպը
նուաղեցնելու համար նորահար մեքենայ մը :

Արեւունի Սրբազանին. — Զղային հիւանդութիւնը
փարատող ազդեցիկ դեղ մը :

Տ. Գ. Արսլանեան վրդ. ին. — Քարոզչակէն հաստա-
տուն աթոռ մը :

Տ. Արսէն Վեհունի վրդ. ին. — Սեւտար Ս. Խաչի
քարոզչական աթոռին տակ քաշ մը զիջիթ :

Գ. Արեւել. ձեւանիրներին. — Մամիկիս տիպար
լեզուն :

Պողոտ փառա Նուպարին. — Հ. Յ. Գ. կուսակ-
ցութեան երախտիքը :

Պր. Ա. Անարոնեանին. — Հ. Ռամկավար կու-
սակցութեան համակրանքը :

Պր. Գ. Նորասուկեանին. — Ականակու գրիչ մը...
Հայ Ազգ. կուսակցութեանց զինադադարն ստորագրե-
լու համար :

Պր. Դաւիթ Տէր Մովսէսեանին. — Վարչապետա-
կան գաւազան մը :

(Հանի) Սիրունիին. — Վարչութեան մէջ աթոռ մը :

Պր. Վահան Թեֆեանին. — Մէկ ձեռքին մէջ տեղ
ու մէկ ձեռքին մէջ վահան... իրեն ուղղուած սլաք-
ները վանելու համար :

Ա. Թերզիպաւեանին. — «Ճակատաժարտ»ի սանձը :
Տօք. Դաւիթեանին. — Գուզկունճուքի մէջ փա-
ռաւոր վիլլա մը :

Ն. Օհանեանին. — Պողպատէ սրունքներ... մէկ
որբանոցէն մէկալը վաղելու համար : Նաեւ մէկ ժողո-
վէն միւսը :

Երուանդ Օսեանին. — Պօլսոյ և արուարձաններուն
կապելաներու քննչութեան պաշտօնը :

Լ. Շաքրեան. — Պօլսոյ կապելաներուն զինիրե-
տարքին հաւաքչութիւնը :

Հ. Տէր Ներսէսեանին. — Առօրեայ սպառած «Վեր-
ջին Լուր»ին չափ հազարնոց թղթադրամ. «Վերջին
Լուր»ի ընթերցողները տպահովագրելէ յետոյ ապահո-
վողինը վճարելու համար :

Տէր Է. Տիկին Թօթիկեաններու. — Տասր հազար
ընթերցող Հայ Կինի համար և արարթըման մը իրենց
ընտելութեան համար :

«Հայ Կանանց Լիկ»ին. — Գեղակերտ մետալլ մը
վրան գրուած «բարձրացի՛ր և բարձրացուր Հայ Կինը» :

Հ. Ռ. Է. Ազատ. Միացեալ կուսակցութեանց. —
Վահօն մը բուրփալ :

Մ. Սուրեանին. — Նոր կուսակցութիւն մը՝ թեր-
թը վարձու տալու համար :

«Երկիր» թերթին. — Տպարանական նոր պատճառ-
ներ՝ խմբագիրներուն երբեմն հանգիստ ընել տալու հա-
մար :

«Վերջին Լուր»ին. — Սաւառնակներու տորմդիկ
մը... Ժ. Զայնի ոռմը տեղացնելու համար :

«Ժողովուրդի Զայն»ին. — Մարտանաւերու տորմդիկ

մը... Վերջին Լուրը և շախախաւարսը միանգամայն ուժեղացան և համար:

«Ճակասախաւարս»ին. — Թէ՛ մարտան աւերու և թէ սաւառնակներու տորմիդ մը... Հ. Յ. Դ. Կուսակցութեան հակառակորդները լռութեան մասնակու համար:

«Առաւոս»ին. — Աշտեան գրատան տէրօն:

«Ծաւիղ Իգնատ Աղա»ին. — Քանի մը տակաւ օդի. ընթերցողներուն մէջմէկ՝ Տուպլը զաւար սիւզ օդի իրաւիք. — արուելով համար:

Կալոյցին (իւր անձին). — Տառնեւէինդ հազարնոց թարմ ու գեղեցիկ աղջիկ մ'անտրատ՝ բայց քիչ մասնաւոր:

Առաւ Քեչեանին. — Առատ օժիտով աղջիկ մ'ալ տար՝ որ վերաբանայ Հայր Բիւզանդին «Բիւզանդիոն»ը:

Քեւմ Սիւմին. — Մամիկիս տոպրակը:

Ս. Գալիպանեանին. — Անկուսակցականներու շիտութիւնը:

Ս. Չեմիկեանեանին. — Բարերար ձեռք մը՝ իր այրած գրադարանը վերակազմելու համար:

Ա. Մուկանեանեանին. — Ազգ. տան... դռնապանութիւնը:

Ե. Գօլանեանին. — արօրի մեհայր մը... իր արագ վազքին համար:

Լ. Էսանեանին. — Հնդկահաւ մը՝ փորը լեցունած ու փուռը կարմրեցունած բլլայու պայմանաւ:

Ն. Պեւիկաթեանին. — Ներշնչում հայ բառերու և հանգերու: Քիչ մըն ալ հանք, եթէ կը փափաքի՝ հնչիւն մեռաղէն:

Չափրասին. — Յիսուս բարէլ՝ իւրաքանչիւր խաղի համար:

Ա. Պեկեանին. — վերադարձ... ընդհ. պատերազմին ոսկեղարին:

Դերասան Պապանեանին. — Վերադարձ իր հրեշտաստրոլութեան կորովին:

Ա. Մասաթեանցին. — Բեմին վրայ բարձր խօսելու յատուկ դեղ մը:

Միհրդատ Հայկազին (ոյ Գահասակին). — Դերասան Աղամեանի հոգին...

Մ. Զանաւին. — Ինքնապաշտպանութեան համար փոքրիկ պրատնինկ մը... Բարիդի մէջ անցուցած արկածին կրկնութիւնը արգելելու համար:

Յ. Մամեանին. — Մինչեւ ցմահ հանգստեան թշուառ մը... հայ խմբադրական և զբաղիտական կաճառին կողմէ:

Ն. Ճիվանեանին (Հօռոյ). — Ազգ. տան սահմանագծման յանձնաժողովին նախագահութիւնը:

Մ. Նարանեանին. — Ընդհանուր ազգաց պաամութեան բրոֆէսորի վկայական մը:

Ն. Դժխոյեանին. — Ոսկի գրիչ մը նրբակերտ, և տիկնոջն Սնահիտի անսպառ շունչ:

Թեոդիկին. — պոլ գնորդներ «Տարեցոյց»ին, մինչեւ որ իր մօտն իսկ մէկ հատ չի մնայ:

Ենովք Արմենին. — Շիշ մը օտարօրէն և տուփ մը բունտը չը շիշ...

Տիկին Մ. Սրամպօլեանին. — Ազգ. տան Սեւ Խաչի նախագահութիւնը:

Դերասանուհի Տիկին Զապէլին. — Բարենիշ մը... իր Ազգ. զգացումներուն համար:

Յ. Վարժապետեանին. — Գոնեաէն մինչեւ Կեսարիա և Կեսարիաէն մինչեւ Եօզկատ ճամբաներու բացման կարելիութիւնը՝ «Ճէրիտէի Շարգիյէն» վերսկսելու համար:

Տ. Զարմայր Բահանային. — «Կրօնաթերթ»ի մը մօնօրօր:

Ակիւսարի Տէր Հմայեակ քննյ. ին. — Հանգստեան թոշակ մը կրօնական ժողովէն:

Տէր Տրդատ քննյ. Պոյանեան ին. — Փոխանորդ Սրբէն. ին ակթոսի լաշորդութիւնը:

Տ. Նիսեւրեան ին. — Տեղքեր խաներ... վերատեսչութիւնը:

Վառնայի Տ. Սարգիս քննյ. ին. — Աղղեցիկ դեղ մը... ամէն օր մէկ տրամէն սկսելով մինչև մէկ քաշ քաջախ խմել... վիզն ու փորը պղտիկցնելու համար:

Կ. Փառայի Տ. Մարտիրոս քննյ. ին. — Նեղահեղձեան կտոր մը:

Ս. Փ. Ազգ. հիւանդանոցի երեց Տ. Վանան քննյ. ին. — Մարգարէի վկայական մը:

Լիլաին. — Իր գրական գործունէութեան քսանեւհինգամեայ յորերեանը:

Իսրայէլեան Հանի Աղաի հոգիին. — Ողորմիւս մը... Աստուած ողորմիւս արգիւն խորտացուած դրամին:

Եգիպտացի Մելիքեան ին. — Պրավօ՛ մը միայն:

Կոպեռնիկ Խաչատուրեան ին. — Ազգ. բարերարի տիտղոսը:

Հ. Խոսրովեան ին. — Ս. Գէորգի պատուանշանը... Անդլ. կառավարութեան կողմէ:

Մ. Ֆրեմկեան ին. — Խորրդային Հայաստանի դիւանարաններուն վերատեսչութիւնը:

Լ. Թովալեան ին. — Հայ Ազգ. տան... առեւտրական սենեակի նախագահութիւնը:

Մագուլեան եղբայր. — Խորհրդային Հայաստանի երկթ զասաներու մօնօրօղ:

Վաղարշակ Գաբեան ին. — Հօրը կրկին հողին... իր անձին մէջ:

Մարկոս Ալեքսանդրեան ին. — Սկիւտարի այրացաւեր Ինասիէ թաղին պահնորդութիւնը:

Հայկ Խոնասարեան ին. — Կեդրոնական վարժարանի տնօրէնութիւնը՝ յառաջիկայ տարեշրջանին:

Տիգրան Մարտիրոսեան. — Գուգկունճուք-Իճաւիէ, Սէլամարզ, Ենիք մահալլէ՝ միացեալ թաղերուն... կառավարչութիւնը:

Հ. Տանձիկեան ին. Ազգ. տան հաւարութեան վարժարանի տեսչութիւնը:

Վերապասուելի փառնակ Իսկէնսերեան ին. — Ազգ. տան մէկ սնկիւնը քարոզչական ակթոս մը:

Տօք. Գ. Շանազարին. — Պոչերին վնասուած... ընկեր բանջուրներ:

Տօք. Իւզպաշեան ին. — Բուժելի հիւանդութիւններու համաճարակ մը՝ ժերիսիի շրջանին մէջ:

Տօք. Ա. Խանեան ին. — Անաստուած հիւանդութեան ենթակայ փարան շատ ու խելքը քիչ յաճախորդներ:

Ակիւսարի Տօք. Ս. Քելեքեան ին. — Վերահաս ձրմբան մէջ պաղատութեան հետեւանքով շատ մը հիւանդներ—բուժելի ըլլալը պայման է—այնչափ սոսառ որ՝ դարմանէ հրդեհին տուած վնասը:

Տօք. Հ. Միսաքեան ին. — Հայոց Ամերիկայ գաղթին արգելքի ջնջումը՝ աչքերու պօնօ և նօպօնօն բախօրներ գրել յարունակելու համար:

Տանքիս Տօք. Տ. Մարգարեան ին. — Խորհրդ. նահանգին... վարչութիւնը:

Տանք. Տօք. Խ. Ժամկոչեան ին. — Պարստ ոչխար մը՝ իր սեփական նոր կառուցած դարմանատան սեմին վրայ կտրելու համար:

Տանք, Տօք. Տ. Եղիկեան ին. — Շիշի մէջ Աւարթըման մը:

Սահակ Մեսրոպին. — Մէջը դատական թղթածրարներով լեցուն բօրքուէյլ մը:

Կ. Սոյսեան ին. — Նոյնպէս:

Ե. Մալխասեանիւն. — Նոյնպէս :
 Ս. Մխիթարեանիւն. — «
 Ա. Շահուպիւն. — «
 Գ. Մովսէսեանիւն. — «
 Ա. Կիւլպօղոսեանիւն. — «
 Խ. Եղիկեանիւն. — «
 Լ. Տէր Մասքեոսեանիւն « այս շիֆ աղուն կ'արժէ
 տալ աղջիկ մ'ալ աղունոր, առատ կուտ կորկոտով տու
 նով ու տեղով :

Տպարանատէր Յ. Ազնաւուրիւն. — Առատ տառ ու
 տրպ :

Յ. Ասատուրեան որդւոց. — Նոյնպէս :
 Կ. Քեշիշեան որդւոց. — «
 Ա. Կարօեանիւն. — «
 Օ. Արզումանիւն. — «
 Օ. Սեքեանիւն. — »

Մ. Տէրսահակեանիւն. — Նոյնպէս, ինչպէս նաեւ
 Ազգ. տան Ազգ. ապարանին վերատեսչութիւնը :

Գրախանա Պալեցիւն. — Քաջը 10 դրուէն հարիւր
 հազար քաշ գիրք... փնտռուելիք ըլլալու պայմանաւ :
 « Հայաստան » գրասան. — Նոյնպէս
 « Կիլիկիա » գրասան. — »
 « Արծիւ » գրասան. — »
 Ս. Գաբաշեանի գրասան. — «

Փալագաւեան գրասուն. » գրախանա Զարդարեան
 եղբարց. — Պապէսեանի գրի հանքը :

Գրախանա Հ. Յ. Աշտեանի. — Նոյնպէս նաեւ « Ա-
 ռաւոս » ի վիճակահոլութեան շարունակութիւնը :

Գրախանա Եազրեանի. — Դ. Խաչիճեցի անդր-
 չիրիման չնորհալիքը :

Յ. Փաշագեանիւն (սեղանարդի նոր մխարիւն). — Նոր

ընդհ. պատերազմ մը... կնիքը միշտ թաց մնալու հա-
 մար :

Յ. Ասպետիւն. — Առպետական ժէսթ մը... գրական
 քննադատութեան մէջ :

Յ. Անկեանիւն. — Գաղափարի թաղ. Խորհրդոյ
 տաննապետութիւնը :

Դ. Պողոսեանիւն. — Սկիւտար-Ենի Մահալլէի թաղ.
 Խորհրդոյ տաննապետութիւնը :

Դ. Զորեանիւն. — Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչի
 արձուկի տուրին մեծ ժապաւէնք... թաղային բոլոր
 ժողովներուն հասնելուն և ամէնուն ալ խօսք հասկնե-
 լուն համար :

Յ. Գաղաւսեանիւն. — Խորհրդային Հայաստանի օթո-
 ժօպիւրներու կարածին վարչութիւնը :

Յ. և Կ. Ոսկանեան եղբարց. — Խուրտափաթ ապ-
 րանքներու բարձրացում՝ առանց թուղթերու անկու-
 մին :

Գ. Վարդեանիւն. — Ամուրիութեան վերջակէտը :
 Թ. Խարայեանիւն. — Գլխուն ֆէսի տեղ արագջին
 մը... Ազգ. տան մէջ պաշտօն մը վարելու համար...

Լ. Մանկեանիւն. — Երազիկային Ակնայ մէջ կա-
 ուցուող ժամացոյցի գործարանին անօրէնութիւնը :

Ե. և Գ. Հազարեան եղբարց. — Հազար ոսկիով
 տասը հազար ոսկի շահեցնող քէլէփիւր յաճախորդներ...
 մականունին արդարացնելու տալու համար :

Ա. Մօսկովեանիւն. — Իգմիբի պարսլումը... հոն իր
 երկրագործական պաշտօնը վերստանձնելու համար :

Լ. Պաշկեանեանիւն. — Ա. Կարգի վկայական մը՝
 պարի քոթեւէօրութեան :

Հ. Սարկեանիւն. — Պ. Հ. թատերական միութեան
 հիմնադրի արտոգոսը :

Յովհաննէս Ֆերիէին, — Պօլոյ Անտառուի եղերքին
— Սրբաւորէն Քինչեւ Գարթալ, կղզիներն ալ մէջը ըլլա-
լու պայմանով — քաղաքապետութիւնը . . . :

Իսկ ի՞նչ տակ Ասիրիացիւն. — Բաղդին դարձուցած
երեսը :

ԱՆԿՈՒՏԻՆ ՆՈՒԵՐԸ ԲՈԼՈՐ ՂԱՅԱԶԳԻ ՄԱՐԻՆԵՐՈՒՆ

Ուղերձ մը թանկադին և ձօն մ'անկուտի կ'ուտամ
ձեզ Մարի.

Մաղթանք մը քեզ շատ համեստ, վսեմ. քնքոյշ ու
բարի,

Կը մաղթեմ քեզ ի սրտէ օղակ մ'ունենալ մատղ այտ
տարի,

Կը մաղթեմ սակայն որ չ'հանդիպիս զինովի, տխմարի,
ու չարի.

Խաչագողի, խաղամուլի, ծոյլի, դատարկապարտ կաւ-
կարի.

Կը մաղթեմ որ հանք ունենայ ան անսպառ ջօրատի,

Անպայման հասակն անոր նման ըլլայ չիւարի,

Սչքերը պայծառ, նայուածքն անուշ, յոնքերը նման
կամարի.

Սրտիկը բուղիս, սէրը արբշիւ՝ սիրովդ թող գալարի,
Ու միացած ձեր սիրտերը հնչեն լարը՝ սիրոյ քնարի.

Եւ երբ տպուի տօման ոսկեզօծ՝ գրկնդխառն զոյգ տառի.

Ոհ այն ատեն ձեր նախանձորդ բանասարկութիւն զոյգ ճը-
բադները մօրի.

Թող պրկուի լեզուն անոր խնթի ու խելառ յիմարի.

Եւ բռունցքը չոր ոսոխին թող հանդիպի տապարի.

Թող հանդիպին հարուածները ուժգին՝ քարի ու սարի.
Եւ թող խաղառ դադրին շուրջդ հաշիւները ջօնարի.

Դադրին բոլոր պողտուքներ գոռն ու դոյր դիւահարի,
Ծագի լոյսը անստուեր՝ փարատի մռայլը խաւարի,

Եւ թշնամին գլխիդ ու յուսարեկ՝ ինչ ընելը չուարի,
Ձոյդ սրտերու մերձեցումով ծնունդ տաք մեծ հան-

ձարի,

Շրջապատուիք ձագուկներով՝ փոքրիկ, թօմպուլ, այ-
տեր կարմիր բանջարի.

Տառասկի տեղ թող բուսնին պարտէզիդ մէջ՝ տունկեր
առատ կանկարի.

Շուտ բազմանաք զաւակներով թունկերով՝ որպէս մի
հօտ ոչխարի.

Պիտ, հեռանայ չարը խաղառ՝ երբ չդործէք դործ մը
սպուշ տխմարի.

Դործեր բարի, սէր, միութիւն տեւական՝ թող ձեր սե-
մին յարմարի.

Կեանք մը երկար, խաղաղ ու, անդորր՝ ապրիք նման
կաղնի մի ծառի,

Բուխերիկիդ մուկն ու բոցը անընդհատ, լոյսն ու ճը-
բագ տունիդ մէջը թող վառի,

Ու մինչ այսպէս օճախդ շէն կը մնայ թշնամիիդ արեւն
խաղառ պիտ սառի.

Երջանկութիւն փառք ու վայելք վանդակիդ մէջ թող
թափի.

Դժբաղդութիւն, սուգ, տառապանք թող յաւիտեան
ձեզմէ հեռու թափառի,

ՃԵՆԹՐԵՍԵՆԸ (*)

ԲԱՆԱՎԷՃ՝ ՀԱՐՈՒՍՏԻ ԵՒ ԱՆԿՈՒՏԻ ՄԸ ՄԻՋԵՒ

Մօտաւոր օրերու մէջ օր մը մեր ունեւոր դասաւորակն ազնուաշուք անձ մը՝—անունը տալ հարկ չկայ, ռեկլաւ մը չէ որ կ'ընենք—բացարձակ անկուտի եղող խեղճ էսնաֆի մը ունեցած տասը դրչի իրաւունքէն հիւրը կը կտրէ. մարդուկը կը պնդէ թէ իր իրաւունքը տասը դրչի, իսկ հարուստը կը մերժէ տալ. իրաւունքին տէրը սակայն դառն շեշտով մը կը յայտարարէ՝

—Դուք անիրաւ մարդ է՛ք:

Հարուստը իր արժանապատուութիւնը վիրաւորուած դգալով կը ռաստէ ըսելով՝

—Անամօթ, ինչպէս կը յանդգնիք ինծի պէս ժէկը անարգել օր թէ հարուստ եմ և թէ Բւրոպա պտըտած: Անկուտին չլսեք և կը պատասխանէ:

—Եղիպտոսի մէջ ոսկիով լեցուն տապրակներ ուղտերու և էշերու կը բեռնեն, բայց այս խոշոր հարստութիւնները կրողները երբէք զրատ ըլլալէ չեն դադրիր... եւ յետոյ Սիբքէճիի երկաթուղուոյ վակոնները ամէն օր դէպի Եւրոպա երթեւեկութիւն կը կատարեն, սակայն անոնք ալ բնաւ երկաթէ զանգուած մ'ըլլալէ չեն դադրիր...

Հոս երեւակայեցէք իրեն արժանի դասն առած անարժան ազնուաշուքին դիմագիծը:

Հարուստը դեռ այդ տեղէն չհեռացած մեր անկուտի Պր.ը առնելով անոր ձեռքէն հինգ դրչի նոցը՝ կուտայ հոն պատին տակ փոքր պատգարակի մը մէջ նըստած անգամալոյժ մուրացիկին ու ետ կը դառնայ: Ասալ ուրիշ դաս մը:

Ո՞վ էր անկրրլսներ:

Ծ. Հ. Կ'արժէ որ մեր Հայ հին և նոր հարուստները իրենց քրքրիծը քարձր պահելու և ծիծաղելի չըլլալու համար նմանօրինակ անկուտ պարագաներու մէջ ֆիյ մը անկրրլսներ շարժին:

ԱՆԿՈՒՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐԻ ՄԸ ՆԱՄԱԿԸ

Ազնիւ օրիօրդ՝

Ձեռ գիտեր որչափ կը հալիմ ու կը մաշիմ քեզի համար, միշտ քու վրայ մտածելով ալ խելք չմնաց դուրս. ոչ բանի կը նայիմ ոչ գործի, քու անուշիկ գէմքդ աչքերուս տաջեւէն հեռացած չունի. չեմ գիտեր թէ ինչո՞ւ Աստուած քեզի այսչափ գեղեցկութիւն ու ինծի ալ քեզ ունենալու այսչափ բաղձանք տուած է: Զարմանալին հոն է որ քսան հազար ոսկիով աղջիկ կ'առաջարկեն ինծի՝ թէ աղուոր և թէ աարիքով փոքր... բայց ոչ զրամը կարենորութիւն ունի ինծի համար և ոչ ալ քեզմէ ի դատ ուրիշին աղուորութիւնը: Արդէն ըսկզբունքով զրամօժիտի հակառակ եմ, զրամը արժէք չունի ինձ համար, ես կրնամ քարէն հաց հանել, կըրնամ շատ չանցած նոր հարուստ մ'ըլլալ ու քեզի դոհարներու ու բեհեղներու մէջ խղղել... միայն թէ խօսք տուք ինծի ու համոզէ էֆէնտի հայրիկդ որ չ'ընդդիմանայ ու չխորտակէ մեր ապագայ երջանկութիւնը: Լիայոյս եմ թէ բարի պիտի ըլլաք նամակս անպատասխան թողելու Վասին որուն ակնդէտ կ'սպասեմ: Կր կրկնեմ, ըրած յանձնարարութիւնս չմօռնաք... կարելի եղածին չափ շուտ և լաւ համոզէք էֆէնտի հայրիկը, ասիկայ է ամէնէն էականն ու կարեւորը:

Կր համբուրեմ... բայց մի խրաչիք ձեզի համար չէ որ կ'ըսեմ, ալ սենեակիդ պատին վրայ ինկած ձեր նորհալի շուքը... առժամաբար: Յետեւութիւն օրիօրդ:

Միշտ քու կը
ՄԱԹԻԿ ԱՆԿՈՒՏԵՆԸ

Ծ. Հ. Նամակիս ձեզինսկը իր անկուտիւնը ծածկող վայելուչ անկուտի մըն է, ու բացի զանազաններու ունեցած անհամար պարտքերէն, մի միայն դերձակին կը պարտի երկու հարիւր ոսկիի մօտ գումար մը: Օրիորդին հայրը մեծահարուստ մէկն է և ծերացած, անոր միակ ժառանգորդը իր մէկ նաակ աղջիկն է, եթէ պրն, Անկուտեանը յաջողի իր ծրագրին մէջ՝ ապահովաբար զարկած պիտի ըլլայ վիճակահանութեան տաւջին պարգեւը:

ՀԱՄ-ԲՈՅՐ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԲՈՅՐԸ

Նախամայրը եւա զգլխեցուցիչ խնձորին նախ
բոյրը առաւ, յետոյ զգլխիչ ու գմայլելի հոտին չ'դի-
մանալով ուղեց առնել նաեւ անոր հաւմն ալ: Եւ բաց-
ուեցան կնոջական զգացումի իր աչքերը:

Ան վազեց իր կեանքի ընկերոջ Ադամ աղբորմօտ,
ու անոր քթի զոյգ ծակերուն մօտեցուց գեղազմայլ ու
մշկահոտ զոյգ մը խնձորներ— իր կուրծքէն—: Ադամ
խսկոյն գինովցաւ անոր բոյրէն ու խոովեցաւ բոլոր
հոգւովն. զգուշացաւ սակայն առնել... համը՝ մտածե-
ով թէ գուցէ դառն ըլլայ ան ու թերեւս դառնացնէ
նաեւ իր կեանքը:

Կինն այն ատեն կտրտուելով պոչը շարժեց— նա-
խամարդոց պուշաւոր ըլլալը գիտականօրէն ապացուց-
ուած է— քանի մը անգամ, և կնոջական պչրանքն ու
նազանք տեղի տուին այր մարդուն առաջին անգամ
խաբուելի՝ կնոջ հրապուրանքէն:

Ադամ աղբարն համտես ըրաւ— խաթերն համա
կոյս եւաին—... ու բացուեցան անոր առնական զգա-
ցումի զոյգ աչքերը... անմիջապէս դրօշմեց ան եւաի
կոյս շրթներուն իր առաջին համբոյրը:

Անկէ յետոյ կ'սկսին Ադամ ու եւաի սիրային
արկածները, որուն չկրնալով հանդուրժել Եհովան՝
վտարեց կենսատու դրախտէն, տալով անոնց կեանքի
գոգազդուութեանց ամենածանր պատիժը՝ տառապանքը:

ԽՆԱՄԻԻՆ ԽԱՅՍԱԽԸ ՄԵՌԵԼԻ ՄԻՍ ՈՒՏԵՄ ԹԷ ՈՐ ՈՒՏԵՄՆԷ...

Ա... գիւղացի Տալիթա խաթունը տարիէ միվեր
խնամիացած էր Կ... գիւղացի Իւղարեր խաթունի հետ:
Տալիթա խաթունի աղջիկը հարս գացած էր այս վեր-
ջինին տունը, որ տարին ամբողջացնելուն մանչ զաւակ
մը աշխարհ բերած էր:

Իւղարեր խաթունը գիւղացի Արթին աղբարը կը
զրկէ Ա. գիւղը՝ խնամիին աւետելու համար յաջող ծը-
նընդարերութիւնը իր հարսին— իմա Տալիթա խաթու-
նի աղջկան—:

Արթին աղբար ժամէ մը կը հասնի Ա... գիւղը
ու իրեն յանձնուած պաշտօնը կը կատարէ: Տալիթա
խաթունը արդէն ժամէ ժամ անհամբեր կ'սպասէր գա-
լիք ուրախ լուրին. նէ աւետարերը կը վարձատրէ լի-
ռւի և կանխաւ պատրաստած երկու քաշ սերը կը
յանձնէ Արթին եղբօր՝ որպէսզի վերադարձին խնամի
Իւղարեր խաթունին տանի:

Արթին աղբարն իրեն յանձնուած աւանդը առած
Ա... գիւղէն կը մեկնի. ճամբան յոգնութիւն զգալով
ծառի մը տակ կը հանգչի. նոյն պահուն սառնան փո-
րը մտնելով կը դրդէ զինքը կտոր մը ճաշակել խնամիին
ձեռքով պատրաստուած պատուական սերէն. ան առանց
խղճահարութեան համտես կ'ընէ խոշոր կտոր մը, յե-
տոյ երկրորդ մը և ապա երրորդ մըն ալ, ու մնացածը
առնելով դարձեալ ճամբայ ե'կլլէ. քիչ մը տեղ քալե-
լէ վերջ կրկին հանգչի կ'ուղէ, այս անգամ ոչ թէ
յոգնած ըլլալուն համար, այլ կերած սերին համը բերանը
մնացած ըլլալուն պատճառաւ: Արթին աղբարը կը մնա խօսէ
թէ ինչ պիտի գիտնայ Իւղարեր խաթունը թէ ինչ քա-

նակութեամբ սեր զրկած է խնամին, հետեւաբար կերածը իրեն չա՛հ կը մնայ. քանի մը խոշոր կտորներ ևս կուլ կ'ուտայ ի մեծ ցնծութիւն իր անյազ սաւմոքսին. իսկ երբ կը տեսնէ թէ ավսէին մէջի սերը աչքառու թեթեւութիւն մը ստացած է, ինքնիրենը:

— Չէ՛, այսչափը հերիք է «մեռելի միտ ուտեմ թէ որ ալ ուտեմնէ...» ու ճամբան կը շարունակէ: Գիւղին քառորդ ժամ մնացած դարձեալ վար կը դնէ արդէն թեթեւցած համեղ բեռը ու քովը կը նստի՝ աչքերը սեւ բին վրայ յառած, քիմքերը կը գրդուին ու բերնին ջուրերը կը վազէ:

— Կտոր մըն ալ ոտակ՝ մի. առ խնամին շինած խայմախն ալ ի՛նչ համով է կ'ըսէ ու ձեռքը կ'երկարէ, մէկ, երկու, երեք, չորս. մինչև տասը կտորներ կը զրկէ դէպի մութ աշխարհ... հիմայ կէս առ կէս պակասած է:

— Չէ՛, ալ չ'ուտենք... «մեռելի միտ ուտեմ թէ որ ալ ուտեմնէ» կ'ըսէ, դարձեալ ինքնիրենը. հինգ վայրկեան քալելէ վերջ՝ — ինչ ալ համով սեր, չէ՛, ես կտոր մըն ալ պիտի ուտեմ. լիւր... կոկորդէն վար կը սահին մէկէ աւելի սերի կտորներ ու կը լեցնեն ստամոքսին պակաս մնացած ոտորերկրեայ խոռոչները. ախորժակը ուտելով կը բացուի. Արթին աղբար չ'կրնար խօսք հասկցներ իր Շարաի որկորին որ անտանելի պապանջկոտ մեղած էր այդ պահուն... Ու պատահներն իրարու ետեւէ կուլ կ'ուտայ. կը մնայ ավսէին մէջ հազիւ կէս քաշ: Արթին աղբար աչքերը ավսէին վրայ սեւեռած կ'սկսի մենախօսել — Չէ՛, խնամի մը իր խնամին կէս օխա խայմախ չի խրկեր, պարէ առ ալ ուտենք տէ լմնայ, ինչ կ'ըլլայ թող ըլլայ...: Հի-

մայ ես առ խայմախը կ'ուտեմ, խնամիններն ալ թող իրարու միտ ուտեն՝ ինչո՞ւս է պէտք... ու Արթին աղբարը առանց մաղի չափ խղճահարկու «մեռելի միտ ուտեմ թէ որ ալ ուտեմ» քսելուն հակառակ պատուականապէս կը ճաշակէ իրեն վստահուած ավսէին պտուղնակութիւնն եղող ամբողջ օտորը, ու պարսպ ավսէն ալ շիտակ իր տունը կը տանի... իբր յիշատակ պահելու համար:

Օր մըն ալ երկու խնամիններուն մէջ սեւ կատու կ'անցնի, մէկը մէկու կ'ուտան կ'առնեն, Տալիթա խաթունը դառնալով Իւղաբեր խաթունին,

— Բիթ, դ'երնէդ դայ, Արթին աղբոր հետ զրկած երկու օխա խայմախս ճակեցար տէ չոր չնորհալալու թիւն մ'անդամ չի տուիր...

— Մեռելի միտ ուտեմ թէ որ ես քու խրկած խայմախը կերած եմ նէ... կը բողբոջէ Իւղաբեր խաթունը,

Տալիթա խաթունը այս միջադէպէն անմիջապէս ետք կը դիմէ չիտակ Արթին աղբոր, իբր կենդանի վրկայ, Արթին աղբար կ'ստիպուի խոշոր սուտ մը դէպք, ան կը յայտարարէ թէ երկու գիւղին միջեւ կէս ճամբան յարձակուս կրած է աւաղակներէ ու հաղիւ կեանքը փրկած է բերած սերը չըլլալիք աւաղակներուն կերցնելով. իսկ ավսէն տուն տարած է պահելու համար իբր յիշատակ մը՝ իր խաթունին նորածին թոռնիկէն: Տալիթա խաթունը գոհունակ դէմքով կը ժպտի ու կը յարէ՝

— Աղէկ է եղեր, օխ, խնամին կրողս թող ուտէ...:

ԱՍՏՈՒՐ ԱՂԲՕՐ ՔԱՂԱԾ ԴԵՂՁԵՐԸ

Շ Ա Փ... Շ Ո՛Ւ Փ...

(Իրականեն)

Ակնցի Բօրօղլանենց Աստուր աղբարը նշանաւոր էր թէ իրր առակախօս և թէ իրր կատակախօս: Քաղաքին մէջ երբ հարսնիք մը կամ խրտխճանական հաւաքոյթ մը տեղի ունենար անխուսափելիօրէն հոն ներկայ պիտի ըլլար իր Ահրքահուքիւններովն ու միմօտութիւններովը ժմէնուն ծիծաղը շարժելու համար. ան ստէպ հանդիսականներուն տակը թրջած է... խնդացնելէն: Ամառուան օր մը Աստուր աղան քաղաքին հարուստներէն մէկուն հարսնիքին գացած էր, հոն ամէնքը զուարճացնելէ և պատուականապէս զուարճանալէ յետոյ ֆօր զանձիլ եղած՝ առանց քթին ծայրը տեսնելու կէս դիշերէն վերջ կը վերադառնայ տուն ուր իր սիրասուն կիսը աանիքը փռուած անկողնի մը մէջ խոր քնով կը քնանայ. ինքն ալ կիսով մը կը հանուի ու կը մօտէ անկողին... և սակայն հակառակ կողմէն, այնպէս որ փոխանակ զուլիսը տիկնոջ բարձին վրայ ըլլալու՝ ոտքերը կ'ըլլան իսկ զուլիսը կնոջ ոտքերուն մօտ...

Աստուր աղան քունը փախած էր, անոր խմած գինին զուլիսը ելած էր. ականջին նուագի ձայներ, պողպատաքներ, ծիծաղներ կը հասնին դեռ, պճնազարդուած գեղանի խաթուններուն ժպիտներն ու քրքիւները դեռ իրեն ուղղուած կը տեսնէ... Աստուր աղան ծայրայեղօրէն գերագրգռուած ձեռքերը կը խարխափէ մութին մէջ և կ'սկսի հաւաքել իր պարտէզին դեղները... շա՛փ... շո՛ւփ... անվերջ համայրներ...

Ըսինք թէ ան անկողին մօտ էր հակառակ կողմէն, որով փոխանակ իր սրտի հատորին երեսները փայփայելու և տաք համայրներ դրօշմելու, անոր հետոյ քին էր որ կը շոյալէր... գինովի ձախաւերութիւնով: Յանկարծ պը՛ռթ... տը՛ռթ... տը՛սթ... ձայն մը կը լսուի և անոր անմիջապէս կը յաջորդէ կոյուղի բուրդ բարկ և զաղիւր հոտ մը...

Աստուր աղան դառնալով մրափոռ կնոջը, — շան աղայ կնիկ բողիկ ես կերեր քի փիս փիս կուգեսկըռաւաւ...

Բօր օղլանենց Աստուր աղան դեռ այն համողումը ունէր թէ իր գգուանքին առարկան կնոջ քնքուշ այտերն են և հետեալօր անոր հետոյքէն ելած ձայնը տիկնոջ բերնէն լսած ըլլալ կարծած էր...

Այս միջոգէպէն յետոյ Աստուր աղբօր զուարճալի պատմութիւններուն վրայ հատ մըն ալ աւելցած էր, իր ձախաւեր դեղձափաղութիւնը: զորս ան համով հոսով կը պատմէր իր երկսեռ ունկնդիրներուն... ընդհ. քահնապաններու մէջ:

ՆՈՐ ԶԱՅՍՄԱԻՈՒՐ

ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲՈՅՆ ՍԱՐԳԻՍԻ ԶՕՐԱՎԱՐԻՆ^(*)

Հաղար սաչափ տարի առաջ մարդիկ ծնէին ու մեռնէին
այս օրուան պէս,
Հին Բիւզանդական մայրաքաղաքին կար թագակիր իշ-
խան մը վէս,
Շատ կոռւածէր ու դիտուեալ մարգասպանի ունէր հա-
վէս,
Որպէս չաբն Յուլիանոս, որ գտաւ վախճան մը ար-
ժանապէս:
Օր մը սակայն արեւն սովորական այս օրուան պէս
ելաւ ու մայրը մտաւ,

(*) Տարեցոյց մը իր անուր արդարացեալ հասարակ
ունակ տարուան մէջ պատահած դէպքեր, օրինակի հա-
մար նշանաւոր մարդոց ծնունդը, անուանութիւնը եւ մա-
հը կը յիշատակեն. ոմակ ալ տարուան մէջ հայ Ազգ.
ժողովին շուրջ խնդիրները եւ փառքերէն տեսած գոր-
ծերը կ'արձանագրեն, ուրիշներ տարուան մը ընթացքին
Պօլսոյ մէջ քանի՞ քանակայ օծուած կաւ փախստական ըլ-
լալը գրի կ'առնեն՝ իր պատմական դէպքեր. մեծ անա-
նօրինակ ուղղութեան մը չպիտի հետեւին. միայն քիչ հայ
ազգին նշանաւոր հերոսներէն որոշեալ Սարգիսի գործա-
րին կենսագրութիւնը պիտի ընեն—սր մանկիս պատմած
ե—նուր մ'ըջալու հասարակ Սարգիս անունը կ'ըտ
մաքիւ քարեկաններու: Հետեւելով այս ուղղութեան իր
ժամանակագրական կարգ, սուրբ Սարգիսի արկածներէն
յետոյ պիտի պատմենք նաեւ քարեկաններէն գումարման
պատմութիւնը:

Յունաց խելագար բռնապետ արքան սեղան բաժմած՝
կը ճաշակէր խորոված հաւ,
Մէյ մ'ալ յանկարծ պալատէն ներս խառ խառ ճայնե-
լով մտաւ մի ազոռաւ,
Չէ այս նշան բարեգուշակ ըսաւ արքան, ու տխրու-
թեամբ սեւեր հագաւ:
Շատ օր չ'անցաւ երբ լուր բերին թէ թշնամին
պաշարած է,
Կանչեց գուշակ ու մեծ մողեր որ յայտնեցին թէ ար-
դարեւ աստղը ցած է:
Թէ օգնութիւն չկայ դրսէն բանը բուրդ է, իշխանու-
թեան ետքն եկած է,
Աման զաման չկայ ճար. յոյսին օխան քանի՞ է, ան ալ
օգը ցնդած է:
Օտարական իշխան մը Հայ որ կը դործէր հպուլին
Հոռոց,
Շունը դնէ յոտն արքային,—կեցցես յաւատ արքայդ
Յունաց կրակ ու բոց.
Դիտան զրկէ առ Հայաստան, թող պաշտպանէ Քրիս-
տոնեայ արքայն Հայոց.
Քառսուն հազար կարիճ խնդրէ, չուր կը հասնին քա-
ջոց դօրքերը հոծ:
Հայոց արքայն մեծ ու, իմաստուն կանչէ զօրա-
վար Սարգիսը հոն,
—Քաջը քաջոց պարծանք Հայոց, չտապ հաւքէ քառ-
սուն քաջեր արի ծն,
Երիվարօք՝ սպառազէն քառսուն քաջոց գլուխն անցած
տար յաղթանակը որպէս ձօն՝
Հաւատակից Յունաց ազգին, ու խորտակէ թշնամին՝
որպէս խրոխտ փառաւոն:
Քառսուն քաջեր Հայ դօրքերու փոխան քառսուն
հազարի,

Չատուած ու զտուած դիւճաղներէն՝ բոլորն ալ քա
ու արի ,
Շուտով հասան , ելեցին փառքն ու դափնին , զբռնեցին
զօրքն օտարի .
Նախանձ եկաւ վատ արքային նենգամբտն այն ծնունդ
չարի :

Մուկը հասաւ գիշեր պատեց ինչպէս երէկ և այսօր
եկեղ ու խելառ միտք յղացաւ Հոռոմոց արքայն հաս-
տափոր ,
Խաղ մը խաղալ ուզեց հայոց , հոր մը փորել՝ հոր մը
խոր ,

Ու թագակիրը ոճրագործ կամի խողխողել քաջերը բոլոր :
Յոյն հանճարն ու իմաստութիւն առակի կարգ է անցած ,
Մեր նենգամբտ գահակալը անպատկառ՝ կը յղանայ
խորհուրդ մը ցած ,

Փայտն խնջոյք մինչ կէս գիշեր , ապա զրկէ հիւրերուն
մօտ մէյմէկ քած .

Սերմը քամել քառսուն քաջին և հառանել գլուխն
անոնց՝ տայ հրաման արքայն արքած :

Հելլենական անուշ գինին կը զրգոէ Հայ զօրքերը
չատ ուժգին ,

Ու իը փակուին իրենց սենեակ , ընկեր ունին Օլլան ,
Քաթինան կամ ելինին .

Մեղրալուսին , սէր , սեր կարագ , վեհապետին ըրած
պատուէն ամէնքն ապին

Արբեցութիւն , սէր ու խոր քուն , կոյսերն ունին պաշ-
տօն կրկին :

Ածելիներ սուր շողշողուն՝ փափուկ մատամբ քա-
ջաց քէլէն հառանեն ,

Երեսունեկն Հայ դիւցադունք անդարձ կերպով երկ-
րէս չունեն .

Մեծահոգի կոյս գեղանին մեր իննուվեց արքային
դուստրը ելեն .

Գրկումը քաջ զօրավարին Սարգիսի՝ կ'անգոսնէ հրա-
մանն հօրն անօրէն :

Աստուած , Յիսուս , սուրբեր բոլոր հարա ելենին
կանչէ վկայ ,

Թէ արքայ հայրը մեղապարտ նոյնիսկ կախաղանին
հանէ վրայ ,

Սիրայոժար ինք կը զոհուի , բայց չի զոհեր քաջաց քա-
ջը որ դեռ ապրել կը յուսայ ,

Իր յուզումէն կաթիլ մ'արցունք հոսի աչքէն որ կը
կաթէ անմեղ զոհին այսին վրայ :

Քաջ զօրավար Սարգիսն ընդոտ՝ քունէն ցաթկէ
մերկ ու բոպիլ ,

Չքնաղ հուրին ան ելենի ծնրադրէ զօրավարին քաջա-
մարտիկ .

Պարզէ խնդիրն համառօտիւ՝ ըրտ հրաման արքայ հօրն իր
շուսիկ .

Սարգիսն առնէ ձիուն քամակ , առնանդէ թագաւո-
րազնը մէկ հաթիկ :

Քառսուն գածեր նոյն գիշերին քառսուն քաջաց
ծոցը զրկող ,

Մեր աներեն արքայն Յունաց՝ առ Հայաստան թուղթ
առաքէ բողոքող .

Առ մեծ արքայն հայոց երկրի՝ հանդէպ Սարգիսի առե-
ւանդող .

Թէ ելենին արքայազուն զլիսէ հանեց հայ զօրապետը
պատուի դող :

Ո՛ւր կը ծախուին խիպն ու ամոթ կը հաղցնենք
վատ արքային ,

Քառասուն հազ ր զօրքեր արժող քառասուն քաջաց ընել
այսպէս մի օղին ,
Քառասուն աղուոր յոյն աղջիկներ քաջաց հետ՝ հուր ու
բամպակ բռնկցնել մէկ օտային .
Հայ քաջերսն սերմը առնել՝ որպէս ձիանք խիստ աղ-
նիւ , ' և գլխատել խօտքով քնքուշ սիրային :
Արքայն հայոց վշտահար՝ ցասուժով լի կ'անցնի սահ-
մանն Յունական ,
Արեամբ ներկուին լեռ ձոր ու կիրճ , 'ի վրէժ երեսուն
և ինն քաջաց սիրական ,
Առեանգիչ քաջ զօրապետն գրաւէ դաւառն Յունա
Գարաման .
Քաջ Սարգիսը կտրէ զլուսն յոյն արքային և դառնայ
մեծ յաղթական :
Անցան օրեր այս օրուան պէս , ինն ամիսներ ու
ինն ալ օր ,
Սուրբ սարգիսի կինն ելենի բերաւ ձագուկ մը սիրուն
նման իր հօր ,
Գեղադէմ էր որպէս լուսին , նմանն անոր չեն արտադ-
րած ց'այսօր մարդիկ .
Հայր Սարգիսը 'ի յիշատակ քառասուն քաջաց քաջա-
մարտիկ , կոչեց անունն անոր Մարտիկ :
Յունաց երկրի կղերք բոլոր բանադրեցին Հայերն
յախճամ ,
Սրբոց ցանկէն դուրս վանեցին Սարգիս Մարտիկ
անուն արժան .
Անհաշտ մնացինք դարեր շարունակ ու կոչեցինք մենք
ալ իրենց Դրուժակ :
Սև կատու մ'էր անպատուտուաբեր այդ արքան Յոյն
մեծ ազգին անարժան :

Լինի սաստիկ ձեան փոթորիկ՝ առնին օրը քաջ
Սարգիսի զօրավարին ,
Կըսեն թէ վրէժխնդիր սուրբ այն օր խղզէ Յոյն մը
սոսմէն միայն չար արքային ,
Գերեզմանէն վրէժ լուծող մեր այս սուրբը որ Միր
Մէջ մը ճանչցուած էր Եօրկին ու Սավարն .
Իբր գող ու առեանգիչ , սակայն փրկիչ մ'էր բարե-
բար՝ որ խորտակեց թշնամիակարողութեամբն Ած .յին :
Եւ պատմական այդ օրերէն մինչ ց'այսօր բլրան Սար-
գիս թէ Մարտիկ ցանկան առնել աղջիկներ Յոյն :
Հեռեկով օրինակին քաջ Սարգիսի . սակայն մեր-
ժեն կղերք անոնց զարդարելու Յոյն հաւիթով
հայոց բոյն :
Քոյր ազգեր ենք չ'ունինք խտիր էգ՝ էակին , ունինք
առատ կոյս—այրիւնք Տէր—Զօրէն՝ կազմող Յունաց
տեղ ու տուն .
Դուք այ պարոնայք Սարգիս ու Մարտիկ արշաւեցէք
Յոյն աշխարհներ , գրաւեցէք դիրքերը Օկային կամ
Ելինին . . . Եթէ տան :

ՄԱՍՆԱԳԻՏ—ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Տօթ. Հրանդ Միսաքեան

Վկայեալ Բարիկի համալսարանին

Ամենակարճ ժամանակի մէջ մասնաւոր խնամքով
կը դարձանէ ամէն կարգի աչքի հիւանդութիւններ և
սկարացած աչքերու համար կ'որոշէ գործածելի ալ-
նոցներու թիւը :

ՀԱՍՑԷ. — Բերա , Աղա ճամիր դէմ , Պրուսա փողոց
թիւ 3՝ առտուան ժամը 10էն առաջ և իրիկուան ժա-
մը 1էն վերջ . իսկ առտուան ժամը 10ուկէսէն մինչեւ
ժամը 1 կը դանուի Պոլիս , Նօր նամակատան դէմի
կարդը Ալլահվէրտեան դեղարանին վերի յարկը :

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԷՆ ՍԲԻՍՈՂՈՍ ԱՂԱԻՆ ՍԷՐԸ

Տէր և տիկին Աբիսողոմ Կըռկոռեան կը բնակին Բերաի Բանկալթի թաղը, անոնք ինը տարիներէ յետէ ամուսնացած են և սակայն տէրը գիրենք որդեծնութենէ զրկած է— չես գիտեր ի՞նչ թագուն պատճառով: Ըստ գրսերեայթին անոնք շատ սիրով էին իրարու հետ, բայց չոր լեզուներ բաներ մը կը խօսէին, իբր թէ փոխադարձաբար կը խաբեն գիրար: Ու թէ և երկու սիրակցորդ ամուսնորուն աղանջն ալ հասած էր այդ արցազանգը՝ բայց բնաւ կարեւորութիւն չէին տար ու չլսելու կը դարնէին:

Բարեկենդանի վերջին շաբաթն էր, իրեկուն մը Աբիսողոմ աղան ճաշին վրայ կը յայտարարէ թէ՝ այդ իրեկունը ստիպուած է Պոլսոյ կողմը անցնիլ առուծախի մը պատճառով, որուն մէջ շատ կարեւոր չափ մը ունի, և թէ ժամանակը ուշ ըլլալուն բարեկամի մը տունը հիւր պիտի մնայ գիշերը: Տիկինը անբնական ոչինչ կը գտնէ և լակոնական կերպով— ազատ էք կ'ըսէ:

Ժամ մը վերջը Աբիսողոմ աղա Կըռկոռեան մեկնած է տունէն, տիկինը պահ մը անական դործերը կարգի կը դնէ ու գիշերուան ժամը տասնևմէկին կ'անցնի հայելին առջև և չեֆի սրգին թուալէթ մը կ'ուտայ. կը հագնի անիսի պիսի բարեկենդանեան ծպտուածի ձեռք մը հագուած՝ կարմիր աքրագի. դիմակը երեսին կ'անցնէ ու ան ալ իր կարգին կը նետուի փողոց ու շունչը կ'առնէ Բըթի շանիսկրան պալ»ը:

Դիմակաւոր և անդիմակ պարողներ ելեքարական լոյսերու տակ գրկնդխառն կ'ուստոստեն ու փեղկանին

մը պէս կը դառնան, ճիշտ ինչպէս թիթեռնիկ մը կանթեղի մը շուրջը կը դառնայ՝ մինչև որ յոգնաբեկ իյնայ ճրագին բացերուն մէջ ու ոչնչանայ:

Պարող անհամար զոյգերուն մէջ կային զոյգ մը որ բնաւ չ'զատուեցան իրարմէ. անոնք երբեմն կիշէն մէյմէկ գարեջուր առնելէ յետոյ դարձեալ մէկգմէկէ անբաժան՝ կը պարէին անընդհատ:

Նոյն գիշերը քոնօնէրով անհ'ր ու ո'հեր սպառեցան. մանաւանդ՝ կը սիրեմ, կը պաշտեմ, հոգիս, հրեշտակս, կեանքս, զոհդ եմ, գերիդ եմ, հուբիս, պարիկըս, անուշս, և աղուորս ապրանքներու վրայ չափազանց մեծ... գործ եղաւ:

Գալալիին իր քով ունեցած բովանդակ ա'հերու ու ո'հերու մթերքը կ'սպառէր. գուցէ հարկւրբորդ անգամն էր— ա'հ հրեշտակս. հոգիս, անուշիկս, սրտիս հատորը, կը պաշտեմ, կ'ըսէր աւելցնելով միւսնոյն ատեն թէ կ'երգում պատուիս վրայ— ունէ՞ր արդեօք այդ ապրանքէն, չեմ յուսար—: Գալով Տաւրիս ան ալ վերջապէս կը հաճի ա'հ մը ըսել՝ ձեռքը որտի՛ն տանելով: Գոհունակութեան ժպիտ մօ կը թրթռայ Պ. գալալիէին դէմքին վրայ, բայց ո'վ կրնար նշմարել այդ ժպիտը այդ պահուն՝ երբ դիմակը ծածկած էր դէմքը: Այո՛ գոհ էր հիմայ, որովհետեւ վստահ էր թէ այդ գիշերուան ընկերուհին իրեն համար վառած էր ապան:

Ժամացոյցը կը նայի որ ճիշտ հինգն է, հետեւաբար առտուան երկու ժամ մնացած է: Թեք կը դարնէ Տաւր ու նետուելով փողոց, կ'երթան մօտակայ պանդոկ մը՝ ըմբռնելու համար հաճոյքին ընտրելագոյն մասը:

Հոն պանդոկին մէջ միակ վկայ՝ մահճակալին աւերթեր հայերէնի դասաւանդութիւն մը կ'սկսէ՝ կը սի-

ընձ, կը սիրե՛ս, կը սիրէ... կը սիրէիր». հուսկ յետոյ՝ ա՛հ, ո՛հ, ու՛հ... հոգեբանական ձայնարկութիւններ— արական և իգական—:

Ու զիմակաները միաժամանակ կը բացուին:

Թապօ: Տէր և տիկին Արիստղոմ Կրեկեոսան:

Հայ իգական ձայնարկութիւն.— Բա՛ վու՛շշ... Արիստղոմ աղան է եղեր:

Հայ առնական— զարմացական ձայնարկութիւն.— Բա կ'սիրէ՛ դու՛ն ես... ու կը գրկնդխառնուի այնչափ տաք կերպով որ՝ թերեւ իրենց մեղքալուսնի օրերուն իսկ նոյնչափ բուռն եղած չ'ըլլար:

Բարեկենդանի այդ զիշերը վառած էր իրենց սրբախն մէջ Ատրուշանի մշտավառ կրակ մը, սր մինչև իրենց կեանքին վերջը չմարեցաւ բնաւ:

Չար լեզուներ դադրած էին այլևս, որովհետև այդ օրէն ասդին այր ու կին չէին խաբեր զիրար:

ԵՐԿՈՒ ԱԿՆՅԻՆԵՐ ԻՆՉՊԷՍ ՊԱՆՈ Կ'ԵՐԹԱՆ

1909ին էր, Բարեկենդանի կերակի իրիկուն մը քաղաք լիազարի խաներէն մէկը բնակող Գրսբրատուկենց Աւտոն և Տըստիկոնց Պաղտոն խօսք մէկ կ'ընէին որ նոյն զիշերը Բերաի մէջ անցընէին: Այն ժամուն երբ արեւը մարը մանելով ամէն մարդ կ'ստիպուի կանթեղ վառել՝ լոյս ունենալու համար. ասանք ալ կ'եկերեւի թէ իրենց խաւար միտքը լոռաւորելու համար կ'ուզողուն Ղալաթիոյ համբաւաւոր Այնալըն՝ հոն վառելու համար կանթեղները... ճնկելով: Երկու Ակնցիները օղիին առաջին շիշերը ներքնացաւառ զրկած ու երկրորդած շիշերն ալ կէս ըրած էին, երբ Քըսրաթիւկ օղին ողկորուած... հատը քսան փարանոց օղիի գաւաթներ

րէն, կը շարունակէ բուռն թափով մը իր ընդհատած խօսակցութիւնը՝ եւ կըռուր սեղանին զարնելով:

—Մօչի՛ւ Պաղտո, ես պըշըխճութիւն չիմ ուզեր, հէքի՛ք դիւն եյիւր ըսողը թը զըթոխք ալ տանիս նը տի գամ ու աս իրիկուն խօսքեղ հեշ դիւրս չիտ'ելլիմ. հըմայեկըս նէտէն նէշէթ ինատիդ տամարը բոներ է. օղու՛լ ի՛նչ կայ, աս ալ ասենկ օր մին է, օրերնիս օր կ'անինք, քէմալն ին՛չ է, երկուքս մէճիտիեա մի տիտանք Պէկ օղին Օտիեանին կըռանթ պալտին տի երթանք, սէյիւր տի անինք:

—Բարով ըմս ես մեր Ակնցի էմիշըրիներէն մարդ զըննըվինը ի՛նչ վայ տիտայ. ասինք հօպրախութեան, պըշըխնիւթեան զարկեր ին տի ըսեն ուր աս բանըս մեր նամուսին գուլ է, խելքիդ կօնչէ ուր տիւն գայ. հըմաւեկս մեկ իրիկուն մը հըմար ասխաար տարուան նամուսին ջուրն ի վար տա՛նք:

—Բեզի բան մի ըսեմ Տըստիկ օղի, ես ըրինա բան մի մտմտացի, տըհա բարով չէ՛ քի մէյմէկ թըղթէ մասխըրա երեսնիս ծնցընինք տէ անենկ երթանք. իշթէ ան վախթը ուրո՛ւ բերնի է ինկեր քի մեզ տի ճօշնայ:

—Ատենկ բան մի անես նը նայէ՛ ան վախթը անմեն կ'սիմ:

Խօսքը գործին միացընելով՝ իրենց խմած օղիին փոխաժէքը կը վճարեն ու մէյմէկ քառասուն փարանոց զիմակ գնելով կ'անցնեն երեսնին. իրենք դեռ գաւառէն նոր եկած ըլլալով՝ իրենց ծննդավայրին տարաւը կը կըէին, օրով իբր գաւառացի երկու հայու տիպարներ կ'ուզուին դէպի Օտիոն, ու կէս կէս մէճիտ ցնծալով կը մտնեն պարասրահ ու կը խառնուին բազմութեան մէջ:

Այլազան տարազներով դիմակաւորներ հետզհետէ կը լեցուին պարասրահը, պարող զոյգեր թեւ թեւի կը մտնեն պիւֆէն՝ կաղղուրուելու համար:

— Գիտե՞ս Զօրուհի՛, դեռ նշանը չի տրուեցաւ, կ'երեւի այս իրիկուն ոչ ոք պիտի չա՛նի դիմակաւորներու յատկացուած մրցանակը, կ'ըսէր ներկայներէն մէկը որ Նաբոլէօնի ժամանակակից պէրուհիի մը տարագր կը կրէր:

— Արդեօք որուն պիտի վիճակի: Այդ մրցանակի արժանի դիմակաւորները ուրիշներ չէին, բայց եթէ մեր զոյգ մը Ակնցիները, չես գիտեր Ակնայ օր ծառէն փրցուած երկու պատուական տանձեր:

* *

Շանժան շապիկներով, մանուսա հնրարիներով, չուխայե փեռնակներով, պարսկական շալ գօտիներով ու եւմեհիներով գաւառացի այդ երկու հայերը շատ աչքառու հանգամանքով մը կը ներկայանային, մանաւանդ հնրարիներուն տակէն երևցող Ակնայ ճերմակ կտաւէ վարտիքները ամենուն խնթն ու խանթը կը շարժէին:

Պարահանդէսին կարդադրիչը ըստ սովորութեան՝ իբր մրցանակ որոշուած ծաղկեփունջերը կը նուիրէ Ակնցի մասփեկներուն, որոնք թեմեկնահով մը կ'ընդունին՝ առանց ծածկելու իրենց խորին զարմանքը:

Տըռտիկ օղլին դառնալով ընկերոջը.

— Աղա՛, աս հէրիֆները աճապա կ'ըսես մեզ ուէ՞վ գիցցանտէ սա ծաղկները ամբերնիս տվին:

— Բանըտ նայէ բերանդ նետէ, խաւովդ կե՛ր եգին մի հարցներ. խըսմէթը ճիւղերովդ դըռուընիս կ'ուզայ. հէջ ուր չէ նը էն ասալլի մէյմէկ մէճիտիա կ'անէ:

— Ատ հիսապովը հէմ սեյիրը պատիհա՛վա, հէմ ալ ըանմին ալ վրայ առանք:

— Ըմպա՛, ես ի՛նչ գիցցար, ես քեզի չըսի՞թը սուրաթնիս փոխինքնը մեզ մարդ չի ճօշար:

Հին ֆրանսացի պէրուհիի տարազ հագնող անձր երբէք աչքէ չէր հեռացներ այդ երկու Ակնցիները ու յարմար առիթի մը կ'սպասէր անոնց մօտենալու. այս դիմակաւորը նախապէս յաւակնութիւնը ունեցած էր կարծելու թէ՛ ինք պիտի չա՛նի մրցանակը և պիտի նուիրէ սիրուհիին որ իր կարգին Պոնաբարգեան զօրականի մը տարագր կը կրէր և կ'ընկերանար իրեն:

— Քեզի բան մին ըսի՛մ Բըսլըրաիւկ օղլի՛, կ'ըսէ Պաղտօ աղան, սա դիմացի ալնաին տակը կ'օյնող Սէվլիւ պօլլիւ կնիկը երկու տըպա էղաւ ուր իշէրէթով մեզ կուհօնչէ, աճապա ճօշվօ՞ր է կ'ըսես, չանըս մեզի հետ էյլիկ լընիւ կ'ուղէ, հ'ը ի՛նչ կ'ըսես:

Ճիւղերը մի սեպեր մեզ մարդ չի ճօշար, իշկուլլի թող լընի, մարը լամ, կ'երթանք ի՛նչ կայ, աս ալ ասենկ օր մին է, հազըր քիչ մի վախիթ կ'օնցընինք, անենկ ալ սուրաթնիս քիրան տվեր ինք անենկ ալ, կիւն պու կիւն սահաթ պու սահաթ:

Քանի մը վայրկեան յետոյ երկայնահասակ կինը ֆրանսացի զօրահանի տարազ հագնող իր ընկերը փողոցէն անցնող կառքի մը մէջ դնելով կը ճամբէ, յետոյ երկու Ակնցիներուն թեւը մաած կը մտնէ Օտէօնի դէմի դարեջրատունը և անոր վերի յարկը ելլելով սեղանի մը չուրջ անոնց մէջտեղը կը բազմի:

Հովարտայ պէրուհի միշտ կ'ապսպրէ, գարեջրերի սըքուակներ հետզհետէ կը յաջորդեն իրարու. մինչև որ ալ երկու Ակնցիները քաղաքը կը ծախեն:

— Ախ՛ սէվլիւ պօյըդ սիրիմ կ'ըսէ Պաղտօ աղան.

— Եարատանընա դուրպան օլտմ կ'ըսէ Աւտօ աղան ու ձեռքը կ'երկարէ դէպի դիմակաւորին այն մասերը ունք եաֆաի նարինջներուն չափ մեծ ցոյց ալու փոյթ տարուած էին իբր կին ծպտուող դիմակաւորը կ'արգելէ երկու Ակնցիներու այդ խուզարկութիւնը: Պաղտօ Թղան կը թախանձէ որպէսզի այլևս բերանն ու գէմքը բանայ, բայց պչրուհին անողորձաբար կը մերժէ: Աւտօ աղան խնդրելով.

Աման եթմէ սէվզիւ պոյու ֆիաան խըղ, պախ իշէրիւմ սէնին իշին խայնիյի. ձիկէրիմ քէպապ օլիի, թէք պիր պթուսն վերէմ իւզիւնիւ կեօրէմ:

— Թէք ճանըմը վերէմ շու շէքէր տիւնին ճըվճըվընը եշիաէմ, կ'ըսէ իր կարգին Պաղտօ աղան:

Կեղծ պչրուհին թէեւ դէմքը չի բանար և ոչ ալ իր լեզուն, բայց նշանացի կը հասկցնէ թէ՝ եթէ փունջերը իրեն տրուին՝ երկուքն ալ կը գոհացնէ. թէ սիրտը սաստիկ կը տրոփէ իրենց համար, ու երկուքն ալ հաւասարապէս կը սիրէ ու ոչ մի բան չպիտի իրենց խնայէ:

Փունջերը յոժաւութեամբ կը տրուին. պչրուհին զայն կառսօներէն մէկուն տալով անոր ականջէն վար կը յանձնարարէ ցոյց տրուած հասցէին տանիլ անմիջապէս:

Կէս մամ վերջ երկու Ակնցիներ առանձնացած են Բերաի պանդոկներէն մէկուն մէջ՝ երկայնահասակ ցընծուհիին ընկերակցութեամբ:

— Ա՛խ...

— Օ՛ֆ...

Ու դիմակները կը բացուին:

— Վասիլ աղա՛... օ՛ օ՛, դո՛ւն ես եղեր.

— Վա՛յ Գըօրըտիւկ օղլի՛... դիւ՛ն... Տըստիկ օղլի դիւ՛ն ալ...

Վասիլ աղան, Ակնայ վանք դիւղի Հայ հոռոմներէն ջոջ սեղանաւորի մը հովարտայ զաւակն էր, տեսնելով Աւտօն և Պաղտօն որ հովարտայութեան ելեր են և իրեն ունեցած պարտքերնին չեն վճարեր:

ՎԱՍԻԼ. — Դիւ՛ն հէլէ Աւտօ աղա, վաղը սա մեր քսանընիւզ լիբան ապիւ ես. մէհքէմէին մասխըրկութիւնը Պէկ օղլիին բարկենտաքի մասխըրկութեանք չի մաներ. դիւն ալ Պաղտօ աղա՛, տասներինգը ցնծայ... օ՛խն ու ա՛խը փարա չ'աներ... դող ու բեզ շընուի՛ք. հովարտայութեան փարա կայտէ՛ պարտքը տալու գայնր... աղա չիւնինք...:

ԶԱՏԻԿՆ ՈՒ ԿԱՐՄՐՈՒԿ ՀԱՒԿԻԹԸ

ՍԿՆՅԻՍԿԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Աբալ թափալ տէլիւ Մառտը զտրեցու,

Մայնինք ելլէ, երթայ չի դայ ու չի բերէ չօռ ու ցաւ. Մենք տըհա շատ ապրիլ կ'ուզենք. Ապրիլն եկաւ ի՛նչ անիւշ է իր հովը,

Օվան, պաղչան, լէռն ու ձորը՝ տես կ'արծուին ֆորթն ու կովը:

Պաղպաղչանիւս տօնծն ու խնծոր, պատէմ պարկուկ՝

Ալիւկ փուլիւկ շիյհէտ նոր հարս, մ'էղան կօյնիւկ, Զոտը սիրիմ ես նէօր հարսին, ֆոտը սիրիմ գարնան ծաղկին.

Մարդն ալ, բուսն ալ, ոչխարն ու կով Ապրիլին հետ հազար տպրին:

Մեր Տէրն եր ուր արուց ելաւ, եօմը արաւ մեջ դժոխքին,

Լընին անիւնք մարդ թը ծառեր, ֆող թը ջրեր՝ ուռից կօյնին.

Դերըղմանին մէռելները, ֆողին մըշի պէօճէյնկը,
Դիւրս պոռթկաղին էնմէնը մէկ, խուչերն առին թե
ու թոներ:

Ծառերն ըսին ի՞նչ կօյներ ինք, մէռելներին խտար
չիկա՞նք
Իստեղծողն իւր աշխարհքս արաւ՝ մեղի տըռաւ պինդ
էնէջ կենք:

Սլ չի կեցան ծառերը, հըման հագան ճերմակ հալաւը
սրբը Զատկին,

Մեծ թը պղտիկ, մարդ թը կըթթիք՝ առ տըպուկեն
նէօր լաթ հագնին:

Վըզվըզալով պըզպըզալով մեղուներն ալ նէօր
փեթակին,

Փաթթուեցան ծաղկոնց չըլլին, ծաղիկն առաւ իրեն
գրկին,

Գիշեր ցորեկ շուլըռեցան՝ պագուըտեցան անիւնց հե-
տը,

Համը առին, ֆոտը առին, չինեցին մեր քէօմէճ մեռղը:
Ծօտուոր կուլեր ու ոչխարներ ձայնիյն առին Սրուս
եալին,

Ֆորթն ու խուզին աշխարք եկան, չի կօյնեցան մօրը
փորին:

Իսպխաակ կաթ, սեր ու մածուն, պանիր ու լօռ, թան
ու չորթան:

Բաշիւկին հետ անիւշ սիւղմէն՝ Զատկին օրը Սուր-
ֆանիս դան:

Մէռելներեն եք Տէրն ելաւ արուցը՝ գլօխը կախ
կուլեալ:

Մարագին մեջը նստած՝ կուս Մայամ մարը անքէօբւմ,
Ֆոն մկկ քօչան բունիկ մը կար, վառեկ մալ ճերմակ
մեջը թառած:

Կուսին վառեկն ալ իրեն պես ճերմակ հաւկիթ մը
չեր ածած:

Կարդըճելով կաքկըռ կաքկըռ, մեծ օրն առաօնց
կանուխ լուսուն,

Բունէն վաղեց թըռուռալով նստաւ գոգը իր կուս տի-
րուն:

Մայամ մարը որդիւն տեղը՝ չոյեց դոխը վառեկին ճըշ-
վըռտին,

Կուս վաղեկը Մայամ մօրը գոգը ձղեց՝ կարմիր հաւկիթ
մը նաշխուն:

Ճերմկուցը դերըղմանն էր, դեղնուցը մարմինն էր
Իստեղծողին,

Կարմիրն արունն էր Անոր՝ մեղ միս, արուն տըռողին,
Խուրպան լընինք մենք զօրացը, Զատիկն է մեր կենքն
ու հացը:

Տէրն արուցեալ սրբէ տանի խատա պէլա, կըյրէ հըման
Հայուն լացը:

ԳԱՒԱՌԱՑԻՆ ԵՒ ՊԱՆՔԻ ԳՐԱԳԻՐԸ

Մինաս աղբարը կեանքին մէջ առաջին անգամ ըլ-
լայով Պօլիս ոտք կը կոխէ: Ղալաթիոյ հրապարակը
պտտած պահուն փառաւոր ու մեծ չէնք մը կը տեսնէ
ուրիշ մարդիկ կը մտնեն ու կ'ելլեն: Թերեւս հոս եկե-
ղեցի մըն է կ'ըսէ մտովի ու կը մտնէ ներս, սակայն
մեծ կ'ըլլայ ապշութիւնը երբ կը տեսնէ թէ հոն ապա-
կեփեղկի մը մէջ խնամով զլուխը սանարուած երիտա-
տասարդ մը նստած բաներ մը կը գրէ, չորս կողմը կը
դիտէ որ ոչ եկեղեցիի կը նմանի ե ոչ ալ վաճառատու-
նի, մինչդեռ կարգ մը մարդիկ ապակեփեղկին մէջ նս-
տող մարդուն դրամ կուտան ու ոմանք ալ դրամ կ'առ-
նեն:

Ան իր հետաքրքրութիւնը դռնացնելու համար կը մօտենայ ապակեփեղկի շիֆ պարսնին ու կը հարցնէ,

— Բարեկամ հոս ի՞նչ կը ծախէ՞ք,

Պանքի գրադիրը զարմանքով երեսը կը նայի արեւ-
խաւոր գեղացիին ու անարգանքով կ'ըսէ՝

— Էշու գլուխ:

Գիւղացին սակայն չի կլկեր եղած անարգանքը և փոխարէն ուղեւորով դաս մը տալ այդ անուշահոտութիւն-
ներով օծուած գլուխին կ'ըսէ,

— Իրաւ որ շնորհաւորելի էք ձեր առեւտուրին մէջ,
կ'երևի գնորդ խիստ շատ ունիք, որովհետեւ կը տեսնեմ
թէ ձեր ապրանքէն համըմխայն մնացէր է քովերնիդ:

ՍԻՐՈՅ ՓՈՐՁԱՆՔՆԵՐԷՆ

Կամուրջէն խոր երեսուն անցած կը մեկնի կղզիներ-
բու շողենաւը: Ա. կարգի ուղեւորներու սրահին մէջ
խանութիւն մը եղրը մանկամարդ ու գեղանի կին մը նս-
տած էր: Այդ օրը Պրն. Կիրակոս Բամպակեան առ ու
ծախի մը համար մեծ կղզի կ'երթար. չ'գիտցուիր զի պ-
ուածը թէ մասնաւոր դիտում մը, պրն. Կիրակոսը վե-
րև յիշուած գեղեցիկ տիկնոջ քովիկը բաղմնելու բաղդին
արժանեցուցած էր: Ուղեւորներու շատութենէն ամէն
արժանեցուցած էր: Ուղեւորներու շատութենէն ամէն
առիթուրով զրեթէ գերկ գրկի նստելու հարկա-
որուած էին. և մեր պրն. Կիրակոսը որ բացատրութիւն
մը չէր կազմած, սիրտը վեր ու վայր կ'ըլար, կ'ալե-
կածէր ու կ'ալեծփէր՝ ամէն անգամ որ ... այդ նեղ
կացութեան բերմամբ գեղանի տիկնոջ սրունքներուն կը
հպէին՝ իր սրունքները, կ'ալեկոծէր նաև ծովը իր օտ-
քերուն տակ և փոփոքներ կը հանէր: Միջոց մը աղ-
ուոր տիկինը ձեռքը կուրծքին կը տանի ու ա'հ մը
թոցնելով բերնէն՝ թեթև մը կը հակի պրն. Բամպակ-

եանի վրայ ... այս վերջինը որ արդէն բռնկիլ սկսած
էր, կը կարծէ թէ իր գեղանի ... հակափորակեցը իր
կարգին ապակե փեղկէն ըրած է իրեն ... ուստի աւելի մեղ-
մօրէն կը հակի գէպի գեղեցիկ ուղեւորուհին՝ որ այս
անգամ բոյորովին մտերմօրէն գլուխը կը հանդէսցնէ
Կիրակոս Բամպակեանի ուսին,

Տիկնոջ պաշտելի մարմինը հիմայ կիսով թեւերուն
մէջն է՝ մեր գիրադրողու պարոնին, որ երջանկութեան
դադարեղէնակէտին հասած կարծելով ինքզինքը սկսած էր
Սպանիական գողեակներ շինել իր խելագատակին՝ մէջ,
առանկ աման որս մը ամէն ատեն ձեռք չ'անցնիր կը-
ռէր ինքնիրեն, և եթէ երբեք Հեյպէլի կղզին ելլէր այդ
պաշտելին, ինքն ալ միասին հոն պիտի ելլէր ու պիտի
ստաջարկէր որ գէպի չամլըք պատշտ մը ընեն, ինչ որ
քնակահարար չ'պիտի մերժէր և հոն դրախտային վա-
յելք մը պիտի անցընէին Ադամ և Եւա ի պէս:

Պրն. Բամպակեան խորասուզուած իր այս ծրագիր-
ներուն մէջ՝ սիրտը գինովութենէն արըշիւ թուլ կեր-
պով գրկած էր տիկնոջ մտու իրանը:

Կնոջ տէքերը որ նուազած ու կիսով խփուած էին՝
յանկարծ կը բացուին խոշոր խոշոր, մարմինը կը շարժի
առանց կարենալ կանգնելու և իր նուռի պէս կարմիր
ու փափուկ շրթները կը բացուին ու դուրս կը ժայթքեն
տաքուկ, ու լարծուն հեղուկ մը որ կ'օղողէ պրն. Կի-
րակոսի ձերմակ ժլէն և փողկապէն մինչև տափառին
ծայրերը:

Հասկցուեցաւ անշուշտ որ ծովը բռնած էր գեղանի
տիկինը որ առանց իր կամքին ու գիտակցութեան՝ զը-
լուխը հանչեցուցած էր պրն. Բամպակեանի ուսին, իսկ
մեր սուրբ պարոնը սիրոյ արտայայտութեան մը վե-
րադրելով այս քնական պատահարը, վառաշուտ դղուում-
ներ չ'առլլած և իբր փոխարինութիւն արժանացած էր
մանկամարդ ուղեւորուհիին փոխադարձ ... փսխուն-
քին:

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

Ամեն պեխաւոր՝ հայրդ չլինիր
Ամեն օսար կին... կինդ չլինիր:

ՍԻՐՈՅ ԿԱՅԾԵՐ

Իմ Առաքիկիս

Ճիւճիւ ճռուողուն ձայնդ քաղցրութիւն՝ ահա իմ սրտի
խորն է թափանցեր.
Ճարպոտ ու ձկուն իրանդ ուռուցիկ, հասակդ մինինիկ
սիրտս է գրաւեր.
Կամովին կուտամ իմ կեանքի կէսը՝ երբ գլօրիս գերկա
իյնաս շարժումով մը ձախաւեր
Ձծամածոես դէմքդ անուշիկ՝ երբ գլխիդ շո րջն եղեր
ուած շագանակագոյն վարսերն եմ շոյեր.
Վարդի նման շառագոյն վարդ այտերուդ՝ երբ իմ շառ-
աջուն համբոյրս եմ դրեր.
Սեւ չամիչներու պէս հատիկ հատիկ՝ երբ քու սեւոուն
աչուկներդ եմ կլլեր.
Եւ երբ Մէտինէի արմաւին պէս սիրուն կլորիկ քը-
թիկդ ամբողջ՝ ակործով եմ խածատեր լափեր.
Մի տգողներ երբեք՝ երբ կեռասի պէս կարմրուկ՝ փոք-
րիկ աղեղնաձև շրթունքդ եմ խածեր.
Մի բաճրաձներ բողոք մ'ալ երբեք՝ երբ հաճի պիւրի
լօփ լօփուիկն պէս քաղցրահուն լեզուդ եմ կերեր.
Զինջ, սպիտակ ալիքի պէս վէտ վէտ ու պղպշուն՝ օեր
ու կարագ կեռանդ եմ ծամեր.
Եւ երբ կուրծքիդ մէջ պահուած զոյդ նարինջներուդ
ակործահամ նեղտարի հիւթն եմ ծծեր.
Երբ օտարիկ տօտիկ քալես համաչափ— ինձմէ ոչ հեռու
հրճուանքէս ձեռքերս պիտի տան ծափեր.

Պիտ խայտայ սիրտս սիրովդ արբշիւ՝ երբ կաքաւի մը
պէս ուստոստես հոս հոն ծովերու ափեր.
Երբ ման գանք հետդ դաշատերու վրայ՝ քաղեմքեզ հա-
մար կակաչ մանիշակ— փնջիկներ կապեն քո սիրուն
մատներ.
Ծաղկեայ փնջիկներ թռչնին թռուամին՝ իսկ դու
թարմ մնաս— մինչև որ լինիս դուն ալ ալիներ:
Գումբլիմաններս այս բոլոր, կոհակներու պէս փրփրուն՝
կուզան ըաղխիլ ապառաժի մ'անտարբեր.
Թէև ժայռեր ծովափին լինին ձայնով մը կարծր անվշտութիւն՝
տարիներու ընթացքին լինին գետին մ'արդասաբեր.
Ըսէ՛ արդեօք չե՞ս իմանար, թէ չես ուզեր հասկնալ՝
խօսքերուս իմաստ— երբ հրաբուրբ կը ժայթքին բոցեր
Ընդէ՛ր չես փոխադարցեր, տալ սիրոյ հաւաստիք, կը
նայիս մինակ երեսս Տի՛ք Տի՛ք— խերդ եմ անիծեր.
Բացաւ նա իսկոյն բերանը սիրուն. աղու. ձայնեց նէ դու՝
դու... որ չէր այլ ինչ այլ միայն սէր.
Կ'ըսէ անբարբառ ձայնը հմայիչ— պուպրիկ մըն եմ գետն՝
գլխուս մէջ ամբարշտած չունիմ ես բառեր:
Որ գեղգեղէ լարը սրտի քնարիս, երգէ միշտ սէրը հայ-
կեան բառերով. կուլ կուտամ ես գետ կաթիկն և իր
սեր:
Համբերէ հայրիմ, համբերէ մայր, իմ, կը քակուին օր մը
կապերը լեզուիս— այն ատեն առատ կը յայտնեն
ձեզ սէր:

ԱԿՆՑԻ ՕՐԻՈՐԴԸ

(Էքիս)

Ակնցի օրիորդը կը ծնի երեսը բաց՝ ամէնուն պէս, կը մեծնայ երեսը գոց՝ ոչ ուրիշներու պէս, և կ'աւարտէ խոհանոցի գիտելիքները՝ դեռ չ'աւարտած գպրոցական շրջանը:

Աղջկեան շրջանին աւելի կը լռէ քան թէ կը խօսի. բայց անգամ մը որ Տէրտէրը կապէ նաւօսը գլխին, ալ խօսելու կարգ չի թողուր ուրիշին:

Ակնցի օրիորդը չի խնդար երբ նշանուի՝ բայց կը կարծիքի, ու անգամ մը որ կարգուի ժպիտը չի ձգեր շրջութանը:

Նշանածին հետ առանձին պոռոյտի ելլելը մեղք կը մեպէ, բայց երբ ստիպուի ընել այդ բանը, անպատճառ հետը կ'առնէ հօրաքոյրը կամ մօրաքոյրը, ինչպէս թատրոն կամ սինէմա դացող Դուռ—գարուցի աղջիկ մը . . . իր գուգներ:

Ակնցի օրիորդի մը հետ նշանուող երիտասարդը առջի բերան այն տպաւորութիւնը կ'ունենայ թէ չսիրուիք անկէ, բայց երբ անցնի սրտակը գլխին, կ'առնէ անանկ վիճակ մը՝ որ յատուկ է սիրոյ բաժակը մինչև ցմրուր քամող գինովներուն:

Ակնցի օրիորդը կրեայ մըն է քալուածքին մէջ և նապաստակ մը՝ աշխատութեան մէջ:

Իտէալ մ'ունի նէ՝ որ իր առնելիք երիտասարդին չէ թէ տարիքը՝ այլ ունեւորութիւնը կամ տեղը եղած հալ ու վախճան է:

Մագիքը վարժ են օճր գօլօներին, բայց երեսները

երբէք չեն հաշուիր փուստը քը ռիզին. գոյներուն մէջ ալ կը սիրէ ան՝ զոր Աստուած մը միայն կրնայ տալ:

Ակնցի օրիորդը շատ նախանձախնդիր է իր պապենական լեզուին և ճիշտ այս պատճառով բերանն անգամ չի բանար ունէ սաքընքի տեսնելով հանդերձ որ մատիկ խաղալ կ'ուզէ ան՝ իր մայրիկին . . . գնումներուն մէջ:

Ընտանեկան հաւաքոյթներու մէջ վերապահութիւնով կը շարժի միշտ և շատ դժուարութիւնով կ'ընտելանայ ներկայացուածներու հետ՝ հոգ չէ թէ ըլլան նոյնիսկ իր սեռէն:

Ակնցի օրիորդը կը սիրէ նաև երկու բան, մէկ մը ցած նրբանով կօշիկը, մէկ մըն ալ գուլպան ոչ—թափնացիկը:

Յ. Մ. ՍԵԹԵԱՆ

ՐԱԳԱՎԱՃԱՌ,

ՏՊԱՐԱՆ,

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Հիմնուած 1900, Կ. Պոլիս, Չափաւոր

Նշանադրան. — ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱՐԱԳ.

Կը պատրաստուին ամէն տեսակ տպագրական ու կազմի գործեր: Միշտ պատրաստ կը գտնուին վաճառականական և դպրոցական տետրակներ (Ներդրական և տեղական), ինչպէս նաև գրեական պոռոյթներ՝ դիւրամատչելի գիններով:

Կը պատրաստուին նաև վարժարաններու յատուկ տետրակներ՝ իրենց անունով, խիստ աման:

Բարեգործական հաստատութեանց մասնաւոր զեղչ:

ԿԵՍԱՐԱՑԻ ՕՐԻՕՐԴԸ

Կեսարացի աղջիկը ընդհանրապէս չի տոգի մը պէս նիհար կը ծնի, չափահասութեանը քօրիկ ի մը գործութիւնը կ'առնէ և ամուսնութենէն վերջ իւրի տակաւ մը կը դառնայ:

Երբ խօսելու ըլլայ նէ՝ փայտահատի մը պատրանքը կուտայ քեղի, երբ խնդայ՝ քիւրտ բեռնակիրներու կոխը, իսկ երբ քալելու ըլլայ տունին մէջ՝ վարի յարկին դրացիները անտեղեակ այս անցուղարձէն, պատուհանէն դուրս նետուելու կ'ստիպուին. երկրաշարժի մը արհաւիրքէն սարսափած:

Կեսարացի օրիօրդը աւելի խնայասէր է քան իր հայրիկը ու մայրիկը, անանկ որ երբ ասոնցմէ մին քաթիմանը սակարկէ՝ օրինակի համար հինգ հատը հինգ դրշ. ի, նէ պատուհանէն կը պոռայ:

—Ալմա՛. ալմա՛, պաշտօնաւոր օնսանեսիի վերի-յօրյաւ, ու այս կերպով պաղ ջուր կը լեցնէ եփուն ապուրին մէջ, պատճառ տալով օտարազգի վաճառորդին օրհնած բերանը բանալուն:

Կեսարացի օրիօրդը ճպուռի պէս խօսուն կ'ըլլայ իր աղջիկնութեանը, իսկ մըջիւնի մը պէս համր՝ երբ ալ ևս պէտքը չ'զգար ... Ինքզինքը ծախելու:

Կարագի տեղ հացհամեմ (չեմեն) կուտէ. և շօֆօլայի տեղ ապուխտ. Էվլիֆ սուկուխը (իրեւքիկ) աւելի կը նախընտրէ քան սե խավեարը, և դդումի կուտը չի փոխեր դամասկոսի պիստակին:

Նշանածներու մէջ կ'ընտրէ տարիքն առած հարուստը և կերակուրներուն մէջ՝ սխտոր մածունով մանրըն:

Հաշտ աչքով չի նայիր եւրոպական պարբերուն, ձեռնհաս է ու վարժ սակայն այն խաղերուն մէջ, զորս

կը խաղայ առանց նուագի, փայտէ դղայներ հնչեցնելով՝ իր երկու ափերուն մէջ:

Թատրոնն ու սինէման չատ կը սիրէ՝ երբ դրամը վճարեն ուրիշները, ու կամ երբ ազատ մօտքի տոմսակ մը ձեռք ձգէ:

Կեսարացի օրիօրդին սիրած կրօնքն են կեսի պաղլարին և հօմալարսալ սեվեր իսիւր:

Կօչիկի մասին չատ բծախնդիր չէ Կեսարացի օրիօրդը, ըլլայ բարձր ըլլայ ցած կօչիկը՝ նորանով. ատիկա կարեւորութիւն չունի իրեն համար, բայց իր առնելիք ամուսինը անպայման պէտք է ըլլայ ցած ... հասակով:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԶՐԱԾԱԼԻՔԸ 1922 ԻՆ

Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ (48 սեռութիւնք և պետութիւնք) որոշուած է տարւոյս մէջ (1922 ին) հիմնել չէնք մը որուն ծաւալը պիտի գերազանցէ Բաբելոնի համբաւաւոր աշտարակը: Անիկա պիտի սեղմեցնէ իր մէջ՝ առանց խիտ առ խիտ և վրայ վրայի կուտակուած ըլլալու, երեք միլիոնի հասնող բնակչութիւն մը: Այդ չէնքը որ ապահովարար հսկայ արարժրման մը պիտի ըլլայ կ'սկսի Բզնունեաց ծովով ու կը վերջանայ Սե ծովով: Այս վիթխարի տունը պիտի ունենայ յարկաբաժիններ որուն մէջ պիտի բնակին համացեղ բայց այլազան լեզուներ խօսող տարրեր: Իւրաքանչիւր յարկաբաժին պիտի ունենայ իր թիւը և յատուկ վերապահութիւնը, այսպէս, թիւ 1 Պոլսահայերու յարկաբաժին. թիւ 2 Զմիւռահայերու յարկաբաժին:

ժին. թիւ 3 Եգիպտահայերու յարկաբաժին. թիւ 5 Պուլկարահայերու յարկաբաժին. թիւ 5 Բուժմանահայերու յարկաբաժին. թիւ 6 Պուլքովինայի Հայոց յարկաբաժին. թիւ 7 Սուչովայի Հայոց յարկաբաժին. թիւ 8 Մարսիլիոյ Հայոց յարկաբաժին. թիւ 9 Բարիզի Հայոց յարկաբաժին. թիւ 10 Մանչեսթըրի և Բիլիտանական Հայոց յարկաբաժին. թիւ 11 Պարսկահայոց յարկաբաժին. թիւ 12 Կնդկահայոց յարկաբաժին. թիւ 13 Թրանսիլլանիայի Հայոց յարկաբաժին. թիւ 14 Ամերիկահայոց յարկաբաժին. թիւ 15 Ը յայտնի չէ թէ արդե՞ր ուր ամառըրուած է, բայց ամէն պարագայի տակ Կովկասահայոց համար չէ քանի որ անոնք երեքուկէս տարիէ ի վեր տուն տեղ եղած են. եթէ պատահաբար Կովկասահայ մը Ազգ. այս մեծ տունը գտլ հարկադրուի, հոն իրեն յատուկ յարկաբաժին մը չ'ունենալուն համար դուրսը չի մնար այլ կ'առաջնորդուի օթէլ Արարատ կամ օթէլ Արագած:

Այխարհի ամենանշանաւոր այս շէնքին հիմնարկէքէն մինչև աւարտումը տարիներու և դարերու կառուած է. պիտի բաւէ արտասանել հօր եղիցի մը միայն այնպէս, ինչպէս աշխարհս գոյութիւն առած է միակ եղիցի ով մը... ապրողը կը տեսնէ:

Չար լեզուներ կ'ըսեն թէ հոս ալ պիտի պատահի այն որ պատահեցաւ Բաբելոնի հսկայ աշտարակին շինութեան տեսն, մեզ կը հաւատեն թէ մեր մեկզմէկու լեզուէ չհասկնալը պատճառ պիտի ըլլայ որ հազիւ անոր հիմը դրուած լքենք ու քաղուինք մէյ մէկ անկիւն:

Ապահովաբար յետադու մէկզմէկ պիտի կլնանք հասկնալ և տեղի չի մնար կասկածելու թէ Բաբելոնի աշտարակի տաւրին չի դար ազգ. տուն շինութեան քրծը... եթէ ըլլայ:

ԲՈՒՆ ՕՐԱՏԱՐԵՑՈՅՑԻ ԲԱԺԻՆ (*)

Տ Օ Մ Ա Ր Ա Կ Ա Ն

Գիր տարւոյն է 0
Տանուսերն է մրջիւնը

ԸՍՏ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՏՕՄԱՐԻ

Տարույս մէջ շարունակաբար Արևը կը խաւարի յերեկուան ընթացքին իսկ լուսինն ու բոլոր աստղերը գիշերուան ընթացքին, դարձեալ առանց բնականապէս պատահելու երբ նոր աշխարհի մէջ արեւը կը ծագի հին աշխարհի արեւը իր հրաժեշտը կ'ուտայ տարուան բոլոր օրերուն մէջ:

Տարին չորս եղանակ ունի, Գարուն, Ամառ, Աշուն և Ձմեռ: Ամառը ցուրտ կ'ընէ և ձմեռը տաք, Աշուն մէջ ծառերը կը ծաղկին իսկ Գարնան մէջ ծառերն իրենց տերևներէն կ'մերկանան:

Ձատկի տօնը ձմրան մէջ կը տօնուի. իսկ ծնունդի տօնը դարնան մէջ, Աւագ տօներն ամրան եղանակի մէջ կ'իյնան իսկ վարդեվառ, Ասաուածածին և խաչի տօները ձմրան մէջ:

Նախկին շարժական տօներն անշարժութեան կը դադարաւորուին և անշարժները շարժման ենթակայ կ'ըլլան:

Ժամերն ալ շարժական կը ըլլան տօրին երկու անգամ աշնան ու դարնան մէջ՝ ճիշտ կէս գիշերին ժամացոյցին սլաքը մէկ ժամ ետ մղելով:

Ծ. 2. Տօմարական կարգ ու սարգերու հիմնովին խախտումը մեր կամովը չէ ամենայն դեպս, անոր պատճառը պէտք է փնտել աշխարհի յեղափոխումին մեջ:

անուս կարելի չե ներդաշնակութիւն սպասել տարւան երեք հարիւր վարսուն եւ վեց օրերու հողովումը լարող տօմարական հին դուրքեմէն. երբ աւխարհ կը յեղա-
շրջուի— այսինքն ակն ու վրայ կ'ըլլայ— եօթը տարի
ի վեր այսպէս, հարուսներ կ'աղփասանան. աղփասներ
կը հարսանան. երկու մէնիս չարժող մէկ սենեակի
վարձք 5—10—15—20 ոսկիի բարձրացնեն(սերը ծա-
ռայ կ'ըլլայ եւ ծառան սեր. կծծին ռայլ կ'ըլլայ եւ
ռայլը կծծի. եւ դեռ շարունակելի. իրերու այս վի-
ճակին մէջ անբնական պիտի ըլլար հին կարգերուն
կառչիլ մնալը. երբ ժամանակը ինքնաբերաբար չի յա-
ւարիր մեզի, մենք կ'ստիպուինք իրեն յարմարիլ եւ ամեն
բան յարմարցնել անոր:

Երկրորդ, նկատի առնելով տարապայման սղութիւնը
եւ երեսուն ոսկի ամսական ունեցողի մը ամբողջ երե-
սուն օրուան երկար սպասումը. . պարտաւորութեամբ
ամսուան 24 օրերը գեղջել ու միայն վեց օրուան
իջեցնել:

Երրորդ, օրացոյցերուն մէջ դարեւ ի վեր որչափ
Բոլոր սուրբերը մինչեւ ցնոր սնորհնութիւն գատրօ գուրս
նգեցինք տեղ տալու համար նոր սուրբերուն: Կը յուսամ
ու կը հաւատամ քե գայրակողութիւն չպիտի պատճառե
մեր այդ ընթացքը, քանի որ դեռ նեղու եւ աւխարհս
իր նորմալ վիճակն ստանալէ:

Օրացոյցիս իւրաքանչիւր ամիսը վեց օր ըլլալու
պայմանաւ տարւան մէջ հինգ անգամ կը կրկնուի լը-
րացնելու համար 360 օր, իսկ տարւան մնացած 6 եւ
չորս տարին անգամ մը հինգ օրերը աւելեաց եղած են
քս հին տօմարին. աւելեացի մէջ եկող կիրակիին կը
գուգադիպի տաշվերացի եւ Ծաղկազարդի տօնը: Տե՛ս
լիակատար օրացոյց յորինեալ՝ Ս. Փ. Ազգ. հիւանդա-
նոցի երեք Տ. Վահան քննյ. Ժամկոչեանէ ի տարանի
Պօղոս Արապեանի Ապուշեխցոյ ...:

Յ Ո Ւ Ն Ո Ւ Ա Ր

1. Աւագ Գշ. Յիշատակ խաբուած յիմար կոսանաց:
2. » Դշ. Պաղն հրապարակաւ արգելուած:
3. » Եշ. Յիշատակ իրական հաշտութեան Ա.

Սեղանոյն:

4. » Ուր. Յիշատակ հայութեան երկարատեւ
չարչարանաց:
 5. » Շր. Ճրագալոյց եւ Նաւակատիք Զատիկի:
- Ախորժելի օր:
6. Կիր. ԶԱՏԻԿ: Յարութիւն ի գերեզմանէ Հայոց
և կեանք յաւիտենական:

Փ Ե Տ Ր Ո Ւ Ա Ր

1. Բշ. Բ. օր Զատիկի մեռելոց:
2. Դշ. Սրբոց հայրապետացն Ներսէսի Աշտա-
րակեցիին, Մկրտիչի Խրիմեանին և Մատթէոսի Իզմիր-
լեանին: Բացում Գեղարքունիքի բանայիրին:
3. Դշ. Պաղ (առանց վերապահութեան՝ իրիկուան
ժամը 7էն մինչեւ առտուան ժամը 7ը):
4. Եշ. Սրբոց հայագրի վարդապետաց և քահանա-
յից որք անկան ի մեծ պատերազմին:
5. Ուր. Հրէից Գառարի հնակարկատին:
6. Շր. Սրբոյն Եփրեմի զօրավարին որ ի Պարսկաս-
տան: Տօթագին աւուրք:

Մ Ա Ր Տ

1. Կիր. (հին և մշտն կիրակի):
2. Բշ. Սրբոյն Զօհրապի, Վարդգէսի, Դ. Վարու-
ժանի և բոլոր Դաշնակցական ընկերաց:
3. Դշ. Նահատակ Հ. Յ. Դ. ընկեր Աւօին: Լառի-
նաց անվարտի ճգնաւորին:
4. Դշ. Յիշատակ քսան կախաղանաց. Բարամաղի,
Աչըզպաշի, Պէննէի և ընկերաց:

5. Սրբոց հայ վարժապետաց և վարժունհաց :

6. Ուր. Սրբոյն Մկրտիչի Փորժուգալեանին :

Ս. Պ Ր Ի Լ

1. Շք. Յիշատակ նահատակ Հայ կանանց և աղ-
ջկանց :

2. Կիր. (վարդագոյն կիրակի) :

3. Բշ. Յիշատակ բիւրաւոր հայազգի մանկանց որք
անհետացան ի մեծ պատերազմին :

4. Դշ. Պագ՝ առանց հետք ձգելու : Տերեւաթափ
(եափրագ տէօքիւմի ֆուրթունասը) :

5. Դշ. Յիշատակ ընդհանուր հայ ազգի աքսորա-
կանաց :

6. Եշ. Պագ : Տաճկաց Գասրմ : Փոթորիկ և անձրև :
(Գասրմ ֆուրթունասը) :

6. Շք. Ս. Դ. Հ. ընկեր Դաւօին : Հրէից յիշատակ
Բաղամու օրհնեալ էշուն :

Մ Ա Յ Ի Ս

1. Կիր. (մանիշակագոյն կիրակի) հարոնիք՝ Պոլսա-
հայոց մէջ : Յարութիւն Պէգճեան ամիրային :

2. Բշ. Սրբոյն Ներսէսի վարժապետեան պատրի-
արքին : Բքաբեր հոգմունք :

3. Դշ. Պագ, համոզելով, և սշ բռնի : Նահատակ
Հ. Ռ. Ա. ընկեր Մկօին :

4. Դշ. Յիշատակ հայ դատաւորաց և փաստաբա-
նաց որք անկան ի մեծ պատերազմին :

5. Ուրբ, Սրբոյն Մուրադի Սասնոյ հերոսին :

6. Դշ. Պագ : Յիշատակ 908ի Կիլիկեան զօհերուն :

Յ Ո Ի Ն Ի Ս

1. Շք. Սրբոյն Մելքոն Կիւրճեանի. Տօքթ. Տա-
ղաւարեանի, տօքթ. Փաշաեանի և Ս. Բիւրատի :

1: Կիր. Դերասանապետաց Պ. Աղամեանի, Թ.

Պասուլեաճեանի, Մ. Մնակեանի և մեզմէ անդարձ
կերպով մեկնող բոլոր անկուտի դերասաններուն : Զիւ-
նաբեր հոգմունք :

2. Բշ. Պագ, բաց մի փրցունք :

3. Դշ. Յիշատակ Մուրադի զօրավարին Կովտունց-
ոյն :

4. Դշ. Պագ, առանց համը փախցնելու :

5. Եշ. Յիշատակ նահատակ հայ երկրադործաց :

6. Ուրբ. Նախահարցն մերոց Հայկի, Արմենա-
նակի, Արամի, Արաի, Կադմոսի և Անուշաւանի : Յիշա-
տակ սրբունի Տիւսաբի և Սրբունի Գալֆաեան մայ-
րապետին :

Շաբաթ յիշատակ հայ մտաւորականաց :

Յ Ո Ի Լ Ի Ս

1. Շք. յիշատակ Հայ արհեստաւորաց որք անկան
ի մեծ պատերազմին : Նաւակատիք և իջմուտ :

2. Կիր. (նարնջագոյն) կիրակի : Ծնունդ Հայկ. դատի :

3. Բշ. սրբոց հայ բանաստեղծոց Պ. Դուրեանի, Սիւա-
մանթի, Վարուժանի, և Մեծարեանցի :

4. Դշ. Յունաց Աքսոթօյսի գինեպանին :

5. Դշ. յիշատակ նահատակ հայ ծերունիներու և
պառաւններու : Բքաբեր աւուրք :

6. Եշ. Սրբոց հարցն Գ. Սրուանձտեանց, Խորէն
նարպէյ, Մկրտիչ Վեհապետեան, Եզնիկ ապահունի և
պիսկոպոսաց : Զէրօէն տասը աստիճան վար ցուրա :

Օ Գ Ո Ս Տ Ո Ս

1. Ուրբ. յիշատակ հայ գրագիտաց. գրավաճառաց,
հրատարակչաց և զրաշարաց :

2. Շշ. նահատակ կաթոլիկ վարդապետաց և բողո-
քական պատուելեաց : Հրէից Եսթերի պուլիցաին : Զիւ-
նափոթորիկ :

3 Կիր. (կապարագոյն կիրակի) : Յիշատակ հայ ազգի վաճառականաց և համայն առեւտրականաց որք անկան ի մեծ պատերազմին :

4 Բշ. նահատակ ընկեր Գրգօին և ընկերունի Շաքէին : Լատինաց թափառաշրջիկ անապատականաց :

5 Գշ. Սրբոց հարցն Տրդատ եպիսկ. Պալեանի, Խոսրով եպիսկ. Պէշրիկեանի. Սահակ վրդ. Օտապաշեանի և այլոց հարցն պատուականաց :

6 Դշ. յիշատակ հայ Ռամկավար ընկերաց : Յունաց Դարամանցի ուստա Պօտոսին :

Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

1 Եշ. յիշատակ հայ զինուորաց որք փճացան և կորան ամէլէ թապուրիներու մէջ :

2. Ուր. Պազ : Տաճկաց պէշրիւլ աճիւղ, որ է պառաւանց ցուրտ, կը տեւէ ութ օր և խնը գիշեր :

3. Շք. Յիշատակ նահատակ հայ բժշկաց, վիրաբուժաց և դեղագործաց :

4. Կիր. (դեղին կիրակի) հարսնիք Ամբրիկահայերու մէջ :

5. Բշ. Յիշատակ Ս. Դ. Հնչակեան ընկերաց :

6. Դշ. Սրբոցն Մարդպետի, Թլկաթինցի ևի եր. Սրմաքէշխանլիանի :

Հ Ո Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

1. Դշ. Հայ երգիծաբանացն Յ. Պարոնեանի, Յ. Ալիբարի, Ալէքսանդր Փանոսեանի, Կիկօի և այլոց զուարթաբանից :

2. Եշ. Սրբոց Ա. և Տ. Արփիարեան եղբայր, Մ. Պէշիկթաշլեանի, Ե. Տէմիրճիպաշեանի, Լ. Փաշալեանի, Ա. Հայկունիի, Գ. Ոշտունիի, Ռ. Պաականեանի, Ծերենցի, և Ռաֆֆիի :

3. Ուր. Պազ. Լատինաց մերկ ու բոպիկ խոտաճարակաց :

4. Շք. Յիշատակ Ազգ. բարերարաց, Միացեալ և Բարեգործական ընկերութեանց հիմնադրաց :

5. Կիր. Վարդավառ և տօն Նաւասարդի : Աղջիկտես հայ տուներու մէջ :

6. Բշ. Մեռելոց : Յիշատակ 95 ի 96 ի և 915 918 ի ընդհ. նահատակաց :

Ն Ո Յ Ե Մ Բ Ե Ր

1. Գշ. Յիշատակ 915 և 916 ի կախաղանաւ և զնդակահար մահացումներու :

2. Դշ. Պազ : Յունաց անկուաի և անարծաթ բժըկացն աօքթ. Կողմաի և Տամրանոսի :

3. Եշ. Յիշատակ հայ գործաւորաց և շինականաց որք անկան ի մեծ պատերազմին :

4. Սուրբ պազ : Հրէից յիշատակ Գաթի Պարսատիկի և Սամիսոնի էշու ծնոտին :

5. Շք. Յիշատակ սարկաւազաց դպրապետաց և համօրէն տիրացու նահատակաց :

6. Կիր. Վերափոխումն Աստուածածնի : Եւ բուն բարեկենդան, աղջիկներու նշանուք և հարսնիք ամէն կողմ :

Դ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

1 Բշ. Ա. օր մեծ պահոց : (Աւուրս կարագ հացի խձ. կձ. հձ. աջակողմեան դասուն են) :

2 Գշ. բ. օր մեծ պահոց : Յիշատակ նախահօրն Ադամայ և ծնողաց նորա :

3 Դշ. Գ. օր մեծ պահոց : Յիշատակ նախամօրն Եւաի և ծնողաց նորա :

4 Եշ. Դ. օր մեծ պահոց : Յիշատակ անառակներու և անառակունիներու :

5 Ուր. Ե. օր մեծ պահոց : Յիշատակ տնտեսներու և տնտեսունիներու :

6 Շք. Զ. օր մեծ պահոց : Յիշատակ դատաւորաց և դատի ենթարկուողաց :

Կոպեռնիկե Խաչատուրեան
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՏՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1900-ԻՆ

Կեդրոնաւեղի, Պօլիս Պահէ գաբու մէյլէնօս Եկնի
խան բղթակց. Պարուս-Թիֆլիս-Պագու-Համպուրկ
Հեռաձայն-Տնօրէնութիւն Պօլիս 319
հեռագր. հասցէ Copernie»

Ներածում-արժանութիւն-Յանձնակաւարութիւն

ԱՊՍՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մաքային գործողութիւն, առաքում, ներփոխադրութիւն
ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՁՈՒԹԻՒՆ

Հեռաձայն-Պօլիս, 182-3 մասնաւոր պիւնօ

Թրանզիթի մեծ մթերանոց Այվան սեւայ

Հեռաձայն-Պօլիս, 698

Ինքնաշարժով փոխադրութիւն

Հեռաձայն-Այվանսեւայի կայանին, Պօլիս 698

ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՂ

Կոբիկ, հագուստ, լուսանկարչական պիտոյք ելին. ելլին.
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Սահակ Սվանեան^(*)
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱԶԵՒՈՒԹԻԱՆՑ

Մեծ շուկայ, Գալփագըրլար պաւը բիւ 2

Կը վաճառուին խիստ դիւրամատչելի գիներով ամէն
կարգի կանացի արդուզարդերու, հագուստեղէնի և ձե-
ռագործներու պիտոյից ճոխ տեսակներ:

Ճոխ միթերք՝ նոր ժամանած ձեռնոցներու և գոյ-
նզոյն գուլպաներու: Ինչպէս նաեւ այս անգամ եւրօ-
պայէն ժամանած է նորահնար մեքենայ մը որ ամէն
տեսակ կերպամներ ազօրիօն եւ ֆիլիսէ կը կտորէ:

Ժապաւէններու այլազան գոյներ ամէն լայնքէ:
ԲԱՆԼԵՒԻ և անուշահոտութեանց թարմ տեսակներ:

(*) Մեր շնորհալի ճիկիներուն եւ օրօրդներուն
կը յանձնարարուի իրենց գնումներն րնել այս պարոնէն
որ նոր փեսայ է եւ պէտք ունի ինը ամիսէն աշխարհ
եկող իր մանչ զաւկին ապագան շէկելու, ինչպէս նաեւ
նեղակեցէ ծնելիք իր աղջիկներուն օժիտը պատրաստե-
լու:

Յ. ԵՒ Կ. ՈՍԿԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Սրամայօղ, մարքունըրլար բիւ 27

Վաճառատուն՝ Թօաֆիյէի խուրտաժաթ ապրանց
ձՈՒՆ ՏԵՍԱԿ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՖԵՆԱԳԷՒՄ ԵՐԿԱՐԹԱԳՈՐԾ

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՀԵՔԻՄԵԱՆ

Սթամպոլ, թահթա դալէ ճատտէսի թիւ 77

(Թեղեգօնի կեդր. վարչութեան շեմքին կարգը, պաշտօնական խանդակները)

Կը բանայ և մասնագիտօրէն կը նորոգէ ամէն տեսակ խորտակուած և աւրուած երկաթ գառաններ. ի նորոյ կը շինէ և կը նորոգէ վաճառատան սօր և երկաթեայ փեղկեր: Կ'ընդունի յանձնարարութիւններ զանազան երկաթեղէն պիտոյքներու:

ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ, ՃԵՂԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

ԱԿԵՏԻՍ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

Եկնի ճամի, Չիլինկիրներու փողոց թիւ 66

Կը շինէ ու կը նորոգէ ամէն տեսակ կղպաք և երկաթ գառաններ, վաճառատան փեղկեր և այլեայ երկաթեղէն պիտոյքներ՝ դիւրամատչելի գիններով:

Մասնագէտ տեղական և եւրոպական գաւազապաշտներու:

Աղեթափութեան ենթակայ մանր տղոց համար մասնաւոր դարմանում:

Գնեցէք և նորոգել տուէք ձեր հովանոցները յայտնի հովանոցավաճառ ԵՐՈՒԱՆԴԻՏԿԱՐԵԱՆԷ, Սթամպոլ, Եէնի ճամի ճատտէսի, Չիլինկիրներու փողոց թիւ 64

ԼԵՈՆ ՄԱՆԿԵԱՆ

Մահմուտ Փաշա, Չարբ Գաբու, Չուխանի խանի կարգը թիւ 28

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ՝ ՊԱՏԻ ԳՐՊԱՆԻ ԵՒ ԹԵԻԻ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԺԱՄԱՅՈՅՆԵՐՈՒ

Նա մանաւանդ

ճոխ տեսակ՝ հանրածանօթ լօճիկ և Ձեմիք ժաւացոյցներու: Կը վաճառէ նաև զանազան տեսակ ժամացոյցի շղթայներ և Գօլիկներ՝ դիւրամատչելի գիններով:

Վաճառման սրահ

ԱՆԳՂ. Ժ. Լ. ՊԸԼԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեծ չուկայ, Գալաթաքճուր, թիւ 35-37

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՄԹԵՐԱՆՈՅ-ՇԱՀԷԻ ԽԱՆ ԹԻՒ 2-3

ԹԻԻ-ԹԷԼԷՅՈՒՆ-Սթամպոլ, 1851

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում՝ անուրդով ԾԱՆՈԹ.—Շաքարը երկու օր մեծաքանակ, իսկ միւսը երկու օրէր փոքրաքանակ:

Անոնք որ կը փափաքին աճուրդով իրենց ապրանքները շուտով վաճառել կրնան դիմել Ժ. Լ. ՊԸԼԷՐ ԸՆԿ. վաճառման սրահը:

Ամեն դիւրութիւն և ապահովութիւն կը տրուին:

Հայկական հաստատութիւն

ՃԱԶԱՐԱՆ ԵՒ ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆ

ԹՕԳԱԹ

Սթամպոլ, Պահէ Գաբու, նախկին էճնէպի կէօմ-
բէլլէի դրան կից և Պահէ Գաբուի թրամվէյի կայա-
րանին մօտ թիւ 51:

ԹԱՊԼԸ-ՏՕԹ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՆՈՒՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ, ԿՈՄԻՏԵ
ՀԵՐ ԺԵՄԻԱՅԻՆ 45 ՂՐԶ.ՈՎ:

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԱՆԹԵՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍՆԱՃԻԻՂ

Ճաշարան, և վաճառատեղի անուշեղենի
և զանազան օշարակներու

ԹՕԳԱԹ

Սթամպոլ, Պահէ Գաբու, պին պիր չէշիտ վաճա-
ռատան կից թիւ 15:

ԾԱՆՈԹ. ԹՕԳԱԹԻ այս գոյգ ճաշարանները չ'այցե-
լողը կամ կուս չունի իր գլխին մեջ և կամ կուս չունի
գրպանին մեջ:

ՎԱՃԱՐԱՆ

ՊԱՏՐԱՏՈՒՆ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

— 0 —

Կ. Պօլիս,

Դուրմաշլար,

ՆՈՐԱՆԻՔ

ԽԻՍՏ-ՆՈՒՐԻ

ՄՈՐԵՐ

ՀԱԳՈՒՄՏՆԵՐ

և ԾԱՂԻԿՆԵՐ

— 0 —

ՊԱՄՄԱՃԵԱՆ

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՅ

ԹԵՐԱԿ ՊԱՂԻ ՓՈՂՈՅ

ԿՈՒՇՏ ՈՒ ԿՈՒՆ ԽՆԴԱԼ
կարգացե՛ք Յ. ԱՄԻՐԵՆՅԻ

“ԹԻՆ 5 ԽԵՂԱԳԱՐՐ,”

ԿՍՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ 3 ԱՐԱՐ

ԿԵՂՈՆԱՏԵՂԻ

ՊԱՊԸ ԱՂԻ ՃԱՏԵՍԻ Յ. ԱԶՆԻՈՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԳԻՆ 20 ՂՐՇ.

ՀԵՂԻՆԱԿԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

1. Ծիծաղներ 1909 սպառած
2. Աղջիկներու Լօբարիան 1914 »
3. Բաղդսցոյց « »
4. Հանի աղախն արկածները « »
5. Անկուսիներուն տարեցոյցը 1915 »
6. » » 1919 զին 10 դրշ.
7. Ակեցի Հանի աղան եւ Սամաթիացի Գոհար
սոսուն 1920 զին 20 դրշ.
8. Անկուսիներուն տարեցոյցը 1921 » 15 »
- 9 Սինեմա... հի', հի', հի', հա', հա', հա', 3
պրակ. զին պրակի 5 դրշ.
10. Թիւ հինգ խելագարը 1921 զին 20 դրշ.
11. Անկուսիներուն տարեցոյցը 1922 » 25 »

ՀՐԱՏԱՐԱԿԵԼԻ

Լզուն 2. ռդ. կամ վախճան Կիլիկեան հարստ-
քեան Ազգ. ողբերգութիւն վեց արար:

Կեդրոնաւեղի՝ Յակոբ Աբրահամեան Կ. Պոլիս, Պա-
պր Ազի մասսէսի Րեշիս եգ. իւն:

2013

4955

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL02614

